

№ 142/o

ПРИКАЗ

БОЕРЫК

«18» 02 2025

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31-32 статьялары, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү турында» 2023 елның 23 декабрендәге 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлýгының «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын өзөрләү турында» 2024 елның 1 июлендәге 183/o номерлы боерыгы, Татарстан Республикасында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын өзөрләү комиссиясе утырышының 2024 елның 11 октябрендәге 10 номерлы беркетмәсе нигезендә, 2024 елның 24 июленинән 2024 елның 26 августына кадәр уздырылган гавами фикер альшуларның нәтижәләрен исәпкә алыш, боерык бирәм:

1. «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекенең күшымтада бирелә торган жирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен расларга.

2. Территорияләрне үстерү департаментының Агломерацияләрне үстерү идарәсенең Кама аръягы агломерациясен үстерү бүлегенә (Г.И.Аксановага) түбәндәгеләрне тәэмин итәргә:

әлеге боерыкны Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районаны башкарма комитеты житәкчесенә ул үз көченә кергән көннән жиде календарь көннән дә соңга калмыйча жибәрун;

әлеге боерыкны үз көченә көргөн көннән жиде календарь көннән дә соңға калмыйча Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында урнаштыруны;

әлеге боерыкны «Татарстан Республикасы шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълүмати тәэмим итү» Татарстан Республикасы дәүләт мәгълүмат системасында ул басылып чыккан көннән алыш 10 эш көне эчендә урнаштыруны;

«Роскадастр» гавами-хокукый компаниясенең Татарстан Республикасы буенча филиалына территориаль зоналар чикләре урнашу урынының график тасвиrlамасы һәм Күчемсез мәлкәтнен бердәм дәүләт реестрын алыш бару өчен файдаланыла торган координаталар системасында әлеге чикләрнең координаталары исемлеге булган территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләрне әлеге боерык үз көченә көргөн көннән алыш биш эш көне эчендә электрон рәвештә жибәрүне;

әлеге боерыкны ул басылып чыккан көннән алыш 10 календарь көннән дә соңға калмыйча Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыруны.

3. Юридик бүлеккә (Р.И.Кузьминга), дәүләт теркәвенә алу өчен, әлеге боерыкның Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгына жибәрелуен тәэмим итәргә.

4. Элеге боерык рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә дип билгеләргә.

5. Элеге боерыкның үтәлешен тикшереп торуны Территорияләрне үстерү департаментының Агломерацияләрне үстерү идарәсе башлыгы С.А.Рыбаковка йөкләргә.

Министр урынбасары

В.Н.Кудряшев

Татарстан Республикасы
Төзелеш, архитектура һәм
торак-коммуналь хужалыгы
министрлыгының 18.02.2025
ел, №142/о боерыгы белән
расланды

**«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының
Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекенең
жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре**

**«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ ТЕНЕШ ШӘҚӘР ТИБҮНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ**

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

1 ТОМ

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ ҺӘМ
КҮРСӘТЕЛГӘН КАГЫЙДӘЛӘРГӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ**

2025 ел

ЭЧТЭЛЕК

КЕРЕШ.....	4
I ӨЛЕШ. ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҮЗГЭРЕШЛЭР КЕРТУ ТЭРТИБЕ.....	5
I БҮЛЕК. Гомуми нигезлэмэлэр.....	5
1 статья. Жирдэн файдалану үзгэршлэлээр керту нигезлэрэе, билгелнеше хэм составы.....	5
2 статья. Жирдэн файдалану үзгэршлэлээр турьинда мэгълүмийн ачык үзүүлэлт булуты.....	6
3 статья. Жирдэн файдалану үзгэршлэлээр турьинда мэгълүмийн ачык үзүүлэлт бүрэлдэхүүн.....	6
4 статья. Жирдэн файдалану үзгэршлэлээр турьинда мэгълүмийн ачык үзүүлэлт бүрэлдэхүүн.....	6
II БҮЛЕК. Вэкалэгэлээр тарафыннан жирдэн файдалануны үзгэршлэлээр турьинда нигезлэмэлэр.....	7
5 статья. Жирдэн файдалану үзгэршлэлээр турьинда нигезлэмэлэр.....	7
6 статья. Жирдэн файдалану үзгэршлэлээр турьинда нигезлэмэлэр.....	7
7 статья. Элек барлыкка килгэн хокукларга кагыльшилы гомуми нигезлэмэлэр.....	8
8 статья. Территориаль зоналар.....	9
9 статья. Шэхэр төзелеше регламентлары үзүүлэлт.....	10
III БҮЛЕК. Физик үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалануны үзгэршлэлээр объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	12
10 статья. Жирдэн файдалану үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	12
11 статья. Жирдэн файдалану үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	13
12 статья. Капиталь төзелеше регламентлары үзүүлэлт.....	13
IV БҮЛЕК. Вэкалэгэлээр тарафыннан төрлүүдээр төрлүүдээр турьинда нигезлэмэлэр.....	14
13 статья. Территориаль зоналарын төрлүүдээр төрлүүдээр.....	14
14 статья. Территориаль зоналарын төрлүүдээр төрлүүдээр.....	15
V БҮЛЕК. Жирдэн файдалану үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	17
15 статья. Жирдэн файдалану үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	17
VI БҮЛЕК. Жирдэн файдалану үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	18
16 статья. Жирдэн файдалану үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	18
VII БҮЛЕК. Жирдэн файдалануны үзүүлэлтээр тарафыннан жирдэн файдалану объектларыннан рөхсэлт ителгэн файдалану төрлүүдээр үзгэршлэлээр.....	19
17 статья. Территориаль зоналарын төрлүүдээр төрлүүдээр.....	19
18 статья. Территориаль зоналарын төрлүүдээр төрлүүдээр.....	19
II ӨЛЕШ. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	20
VIII БҮЛЕК. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	21
19 статья. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	22
20 статья. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	22
махсус шартлары булган зоналар.....	22
21 статья. Территориаль зоналарын төрлүүдээр төрлүүдээр.....	23
III ӨЛЕШ. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	24
IX БҮЛЕК. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	25
22 статья. Шэхэр төзелеше регламентлары.....	25
23 статья. Территориаль зоналарын төзелеше регламентлары.....	26
23.1. Рөхсэлт ителгэн файдалануны үзүүлэлт.....	27
23.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарыны үзүүлэлт.....	28

23.3. Азкатлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2).....	29
23.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (ОД).....	30
23.5. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т).....	31
23.6. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И).....	32
23.7. III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2).....	33
23.8. V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4).....	34
23.9. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС).....	35
23.10. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2).....	36
23.11. Авыл хужалығынан файдалану зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ3).....	37
23.12. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4).....	38
23.13. Зиратларны урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1).....	39
24 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы қагылмый торган жирләр	
25 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр.....	40
26 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырып файдалану территорияләре.....	40
Х БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләүләр.....	41
27 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләүләр.....	42
27.1. Гомуми нигезләмәләр.....	43
27.2. Су белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклык зоналары.....	45
27.3. Су саклау зоналары, жир ёсте су объектларының яр буе саклык полосалары.....	47
27.4. Электр чөлтәре хужалығы объектларының саклык зоналары.....	48
27.5. Газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналары.....	49
27.6. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар саклык зоналары.....	50
27.7. Файдалы казылмалар ятмалары, жир асты байлыклары кишәрлекләре, тау токымнары.....	52
28 статья. Махсус сакланылучы табигат территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләүләр.....	53
29 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалануны чикләүләр.....	54
ХI БҮЛЕК. Территориянен коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэммин ителешенең минималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәпләмә курсәткечләре һәм мондый объектларның халык очен территориаль яктан файдалана алунының максималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәпләмә курсәткечләре.....	56

КЕРЕШ

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр) – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы, Россия Федерациясе Урман кодексы, Россия Федерациясе Су кодексы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Шәһәр төзелеше эшчәнлеген мәгълумати тәэмүн итү турында» 2020 елның 13 мартаңдагы 279 номерлы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы һәм «Шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең җирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимијите органнары арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү турында» 2023 елның 23 декабрендәге 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары нигезендә «Татарстан Республикасы пространство белешмәләре фонды» дәүләт бюджет учреждениесе тарафыннан эшләнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы.

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Кама Тамагы муниципаль районның һәм «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең төп юнәлешләрен билгеләүче башка документлар нигезләмәләре исәпкә алына.

Әлеге кагыйдәләр территориаль зоналарны, шәһәр төзелеше регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану һәм аларга законнар нигезендә үзгәрешләр керту тәртибен билгели, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекеге территориясеннән муниципаль берәмлек территориясен тотрыкли үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклау, физик һәм юридик затларның, шул исәптән җир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләренең, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмүн итү өчен нәтижәле файдалану шартларын, шул исәптән җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ин һәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән инвестицияләр жәлеп итү өчен дә шартлар тудыралар.

I ӨЛЕШ. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЬШ БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЬШ БАРУ КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен керту нигезләре, билгеләнеше һәм составы

1. «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре республика башкарма хакимият органының норматив хокукий акты статусына ия. Элеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегендә жирдән файдалануны һәм төзелешләрне жайга салу системасын кертәләр.

2. Элеге кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнгән:

- 1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, эйләнәтирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклау өчен шартлар тудыру;
- 2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;
- 3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокукларына ия булучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин иту;
- 4) инвестицияләр жәлеп иту өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ин нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән дә.

3. Элеге кагыйдәләр түбәндәгеләр белән берлектә кулланыла:

техник регламентлар (алар билгеләнгән тәртиптә үз көченә кергәнче – «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрендәге 184-ФЗ номерлы федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән; шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең һәм Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу мәсьәләләре буенча норматив хокукий актлары белән.

4. Элеге кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

Кереш;

1 том. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен куллану тәртибе һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр керту тәртибе;

2 том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеше:

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналарның чикләре турында белешмәләр (китерелми).

5. Элеге кагыйдәләр «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеке территорииясендә

шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыручы, жайга салучы һәм контрольдә тотучы дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәү өчен мәжбүри.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачык һәм аңлаешлы булуы

1. Элеге Кагыйдәләр, үз составына керүче барлық картографик һәм башка документларны да кертеп, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекенең барлық физик һәм юридик затлары, шулай ук вазыйфаи затлары, дәүләт хакимиите органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык булып тора.

2. Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгы (алга таба – вәкаләтле орган) әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген тәэмин итә, түбәндәге юллар белән:

республика башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастьрып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастьрып чыгару, шулай ук вәкаләтле органның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру;

вәкаләтле орган тарафыннан Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән сротка урнаштыру.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләренен үз көченә керүе

1. Элеге Кагыйдәләр республика башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастьрып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

2. Кагыйдәләр зур юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә гамәлдә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

1. Элеге кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплы булалар.

II БҮЛЕК. Вәкаләтле органнар тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелешне жайга салу турында нигезләмәләр

5 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясенә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендейгэ 131-ФЗ номерлы федераль закон, «Шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү турында» 2023 елның 23 декабрьендейгэ 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Баулы шәһәре» муниципаль берәмлекләре уставы, «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районнының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлекләре уставы, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукий актлары нигезендә билгеләнә.

2. Кама Тамагы муниципаль районы жирле үзидарә вәкиллекле органнының (алга таба – район советы) жирдән файдалану һәм төзелеш өлкәсендәге вәкаләтләрене түбәндәгеләр керә:

2.1. проектлар буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм үtkәру тәртибен, гавами тыңлауларны үtkәру срокларын, рәсми сайтыны һәм (яисә) мәгълumat системаларын, гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрләр урнаштырыла торган мәгълumat стендларына таләпләрне, гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итү рәвешләрен, гавами тыңлауларны әзерләү тәртибен һәм беркетмә рәвешләрен, гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә әзерләү тәртибен һәм рәвешләрен, гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үtkәру тәртибен, гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибен раслау;

2.2. федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарының вәкиллекле органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук Татарстан Республикасы «Кама Тамагы муниципаль районаны» муниципаль берәмлекләре уставы белән район советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр.

3. Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районаны муниципаль берәмлекләре башлыгы – Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районаны башлыгы вәкаләтләре:

3.1 жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проекты буенча гавами тыңлаулар үtkәру турында карап кабул итү.

4. Муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары арасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендәге вәкаләтләрне яңадан бүлүгә бәйле рәвештә «Шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү турында» 2023 елның 23 декабрьендейгэ 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законында күрсәтелгән жирле үзидарә органнары вәкаләтләре Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгы мәсьәләләре» 2005 елның 6 июлендейгэ 313 номерлы карапы нигезендә Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе (алга таба - Комиссия) Татарстан Республикасында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре

проектын, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертуне куздә тотучы проектны әзерләү максатларында төзелә торган даими эшләүче коллегиаль орган булып тора.

2. Комиссия үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына, федераль законнарга, Россия Федерациясе Хөкүмәте каарларына һәм күрсәтмәләренә, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы һәм «Шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары арасында вәкаләтләрне яңадан булу турында» 2023 елның 23 декабрендәге 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнарына, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актларына һәм Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының «Татарстан Республикасында жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе турында» 2024 елның 5 мартаңдагы 35/о номерлы боерыгына таяна.

3. Комиссия составы Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының «Татарстан Республикасында жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе турында» 2024 елның 5 мартаңдагы 35/о номерлы боерыгы белән расланды.

4. Комиссиянең функцияләре Татарстан Республикасы Төзелеш, архитектура һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының «Татарстан Республикасында жирдән файдалану һәм төзелеш Кагыйдәләре проектын әзерләү комиссиясе турында» 2024 елның 5 мартаңдагы 35/о номерлы боерыгы белән билгеләнә.

5. Комиссия карары беркетмә белән рәсмиләштерелә, ул Комиссия әгъзалары тарафыннан имзалана һәм Комиссия утырышында рәислек итүче тарафыннан раслана.

6. Комиссия эше турындагы мәгълүмат барлық кызыксынган затлар өчен дә ачык.

7 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагыльышлы гомуми нигезләмәләр

1. Жир кишәрлеге яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларны рәхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рәхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегенә кермәсә;

аларның күләмнәре һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

2. Рәхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жир кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектлары аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогын билгеләмичә файдаланырга мөмкиннәр, мондый жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларынан файдалану кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклардан тыш.

3. Чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектларын реконструкцияләү бары тик мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән яисә аларның рәхсәт ителгән төзелешнен, реконструкциянең чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин. Күрсәтелгән жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларынан рәхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәрту аларны шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән жир кишәрлекләрнән һәм капитал төзелеш объектларынан рәхсәт ителгән файдалану төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре, инч чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм инч чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килмәгән жир кишәрлекләреннән яисә капиталъ төзелеш объектларыннан файдалану дәвам итсә һәм кеше гомере яисә сәламәтлеге өчен, әйләнә-тире мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч тудырган очракта, федераль законнар нигезендә мондый жир кишәрлекләреннән һәм объектлардан файдалануга тыю салынырга мөмкин.

8 статья. Территориаль зоналар

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен әзерләгәндә территориаль зоналарның чикләре тубәндәгеләрне исәпкә алыш билгеләнә:

бер территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләрен берләштерү мөмкинлекләрен;

жирлекнең генераль планында (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 18 статьясындагы 6 олешендә билгеләнгән очрактан тыш), муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасында билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырыла торган үсеше параметрларын;

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән территориаль зоналарны;

территориянең гамәлдәге планлаштырылуын һәм жирдән файдалануны;

төрле категориядәге жир чикләренә планлаштырылган үзгәрешләрне;

чиктәш жир кишәрлекләрендә урнашкан капиталъ төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмауны;

федераль әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планын яисә региональ әһәмияттәге тарихи жирлекнең тарихи-мәдәни терәк планын.

2. Территориаль зоналарның чикләре тубәндәгеләр буенча билгеләнә ала:

капма-каршы юнәлешләрдәге транспорт агымнарын аерып торучы магистральләр, урамнар, машина юллары линияләре;

кызыл линияләр;

жир кишәрлекләре чикләре;

муниципаль берәмлекләр чикләрендәге торак пунктлар чикләре;

муниципаль берәмлекләр чикләре;

табигать объектларының табигый чикләре;

башка чикләр.

3. Территориаль зоналарның чикләре муниципаль берәмлекләр, торак пунктлар, жир кишәрлекләре чикләрен (Россия Федерациясе Жир кодексында яисә башка федераль законда каралган очракларда, чикләре территориаль зоналар чикләрен кисеп үтәргә мөмкин булган жир кишәрлекеннән тыш) кисеп үтә алмый. Территориаль зоналар чикләрен территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, федераль әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган региональ әһәмияттәге тарихи жирлекләр территорияләре чикләре белән кисештерү рөхсәт ителә.

4. Территориаль зоналарның чикләре, чикләре жир законнары нигезендә территориаль зоналар чикләрен кисеп үтәргә мөмкин булган жир кишәрлекеннән тыш, һәр жир кишәрлекенең бары тик бер территориаль зонага каравы таләбенә җавап бирергә тиеш.

5. Һәр территориаль зона өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренең, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капиталь төзелеш объектларын алга таба эксплуатацияләү процессында кулланыла торган барлык нәрсәләрнең хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алыш билгеләнә:

территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан фактта файдалану;

жир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын гамәлдә булган һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләрен бер территориаль зона чикләрендә берләштерү мөмкинлекләре;

муниципаль берәмлекләрнең территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналары һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикалары;

территориаль зоналарның төрләре;

мәдәни мирас объектларын, махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр күрсәтелә:

жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталь төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән ин чик параметрлары;

капиталь төзелеш объектларының архитектура-шәһәр төзелеше куренешенә таләпләр;

жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган чикләүләр;

ана карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылган очракта, территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәпләмә күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориядән файдалана алынының мөмкин булган максималь дәрәҗәсенең исәпләмә күрсәткечләре.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык жир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына бертигез дәрәҗәдә кагыла.

5. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкәрләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган һәм аларны туту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торғызу, ремонтлау һәм жайлыштыру параметрлары турында карарлар мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән;

файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

6. Тарихи жирлекләр, истәлекле урыннар территорияләренә, территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

7. Шәһәр төзелеше регламентлары тубәндәгеләр өчен билгеләнми:

- урман фонды жирләре;
- жир өсте сулары белән капланган жирләр;
- запастагы жирләр;
- максус сакланылуучы табигать территорияләре жирләре;
- авыл хужалыгы билгеләнешенән деге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре;
- максус икътисадый зоналар һәм алгарышлы үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләрен.

8. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының вәкаләтле башкарма органнары яисә вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә.

Урман фонды жирләре составындагы жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән, максус сакланылуучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән (максус сакланылуучы табигать территорияләре составына кертелгән торак пунктлар территорияләреннән тыш) файдалану тиешенчә урман хужалыгы регламенты, урман законнары, максус сакланылуучы табигать территорияләре турындагы законнар нигезендә максус сакланылуучы табигать территориясе турындагы нигезләмә нигезендә билгеләнә.

III БҮЛЕК. ФИЗИК ҢӘМ ЮРИДИК ЗАТЛАР ТАРАФЫННАН ЖИР КИШЕРЛЕКЛӘРЕННӘН ҢӘМ КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛЕШ ОБЪЕКТЛАРЫННАН РӘХСӘТ ИТЕЛГӘН ФАЙДАЛАНУ ТӘРЛӘРЕН ҰЗГӘРТУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

10 статья. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану тәрләрен ұзгәрту тәртибе

1. Жир кишерлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану тәрләре жир мәнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий жайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланган жир кишерлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану тәрләре классификаторы нигезендә билгеләнә.

2. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану түбәндеге тәрләрдә булырга мөмкин:

- 1) рәхсәт ителгән файдалануның төп тәрләре;
- 2) шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану тәрләре;

3) рәхсәт ителгән файдалануның рәхсәт ителгән төп тәрләренә һәм шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалану тәрләренә карата өстәмә буларак кына рәхсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмче тәрләре.

3. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның икенче төренә ұзгәрту, техник регламентлар таләпләре үтәлгән очракта, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

4. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче тәрләре, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан хокук ияләре тарафыннан өстәмә рәхсәтсез һәм килештерүсез мөстәкыйль сайланы.

5. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның бер төрен ұзгәрту турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

6. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалану төрен ұзгәрту жирләрнең максатчан билгеләнешен һәм категориясен үтәгендә гамәлгә ашырыла.

7. Шәһәр төзелеше регламенты нигезендә жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалану төрен ұзгәрту хокуккка ия булучылар тарафыннан рәхсәт ителми:

1) мондый кишерлектә капиталъ төзелеш объектын төзүгә бәйле рәхсәт ителгән файдалану тәрләренә төзелешкә бәйле булмаган максатлар өчен бирелгән жир кишерлекенә карата;

2) мондый жир кишерлекендә файдалануның төп яисә шартлы рәхсәт ителгән төре булган капиталъ төзелеш объекты булмаганда рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төренә карата;

3) шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишерлекенә карата;

4) шәһәр төзелеше регламенты билгеләнмәгән жир кишерлекенә карата.

8. Жир кишерлекләреннән файдалануның төп яисә шартлы рәхсәт ителгән төре мондый жир кишерлекенә карата рәхсәт ителгән файдалануның тиешле төре турында белешмәләр Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына (алга таба – КМБДР) кертелгән

көннөн сайланган дип санала. КМБДР жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре турында белешмәләр керту таләп ителми.

9. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер үк төрләре ярдәмче һәм шартлы рөхсәт ителгән файдалану төрләре исемлегендә бер үк вакытта булырга мөмкин. Мондый очракларда рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төре территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән файдалануның төп төре белән бергә файдаланылса билгеләнә. Шартлы рөвештә рөхсәт ителгән файдалану төре төп буларак билгеләнү планлаштырылган очракларда кулланыла (РФ Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында каралган тәртиптә файдалануның мондый төренә рөхсәт алу шарты белән).

11 статья. Жир кишәрлекеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү тәртибе

1. Жир кишәрлекеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт тиешле дәүләт хезмәтен курсату тәртибенде бирелә. Дәүләт хезмәтен курсату өчен кирәkle документлар исемлеге дәүләт хезмәтен курсатунен административ регламенты белән билгеләнә.

12 статья. Капиталь төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт бирү тәртибе

1. Капиталь төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрларыннан тайпылууга рөхсәт тиешле дәүләт хезмәтен курсату тәртибенде бирелә. Дәүләт хезмәтен курсату өчен кирәkle документлар исемлеге дәүләт хезмәтен курсатунен административ регламенты белән билгеләнә.

IV БҮЛЕК. ВӘКАЛӘТЛЕ ОРГАННАР ТАРАФЫННАН ТЕРРИТОРИЯНЕ ПЛАНЛАШТЫРУ ДОКУМЕНТЛАРЫН ӘЗЕРЛӘҮ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

13 статья. Территорияне планлаштыру документациясөнө гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территорияләрнен тотрыклы үсешен тәэммин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын аерып алу, жир кишәрлекләренең чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналарының чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Территорияне планлаштыру документларын әзерләү, әгәр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 10^2 өлешендә башкасы каралмаган булса, территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тота торган территориияне планлаштыру документларын әзерләүдән тыш), урман хужалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программалары нигезендә максус сакланылучы табигать территорииясе турында нигезләмә, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программалары, социаль инфраструктуралы комплекслы үстерү программалары, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2017 елның 29 декабрендәге 443-ФЗ номерлы федераль законның 11 статьясындагы 1 өлешендә курсәтелгән юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген тәэммин итү таләпләре, техник регламентлар, кагыйдәләр жыелмалары таләпләре нигезендә; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядәрләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территориияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территориияләре чикләрен, территориияләрдән файдалануның максус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

2. Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территориияне планлаштыру документларын әзерләү түбәндәгө очракларда мәжбури була:

федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт ихтыяҗлары яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен жир кишәрлекләрен тартып алу зарурлыгына бәйле рәвештә;

кызыл сыйыкларны билгеләү, үзгәрту яисә бетерү кирәк булса;

жир законнары нигезендә жир кишәрлекләрен төзү территориияне ызанлау проекты нигезендә генә гамәлгә ашырыла алган очракта, жир кишәрлекләрен барлыкка китерү зарурлыгы булса;

капиталь төзелеш объектын урнаштыру уртак чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлекләр территориияләрендә планлаштырылса (мондый капиталь төзелеш объектын урнаштыруны дәүләт милкендәгә яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә гамәлгә ашыру планлаштырылган һәм мондый капиталь төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт милкендәгә яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп итмеләгән очрактан тыш);

линия объектын төзү, реконструкцияләү планлаштырылса (линия объектын дәүләт милкендәгә яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган һәм мондый линия объектын урнаштыру өчен дәүләт милкендәгә яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен бирү һәм сервитутлар билгеләү таләп итмеләгән очрактан тыш). Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан линия объектын

төзү, реконструкцияләу өчен территорияне планлаштыру буенча документация әзерләү таләп ителми торган башка очраклар билгеләнергә мөмкин;

линия объекты булмаган капиталъ төzelеш объектын һәм аның эшләвен тәэммин иту өчен кирәkle капиталъ төzelеш объектларын махсус сакланылуучы табигать территориясе чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә урнаштыру планлаштырылса;

территорияне комплекслы үстерү планлаштырылса;

«Күпфатирлы йортларны һәм башка күчемсез милек объектларын өleshle төзүдә катнашу һәм Россия Федерациясенең кайбер закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2004 елның 30 декабрендәге 214-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә өleshle төzelештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торак төzelеше объектларын төзу планлаштырылса.

3. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү планлаштыру структурасының жирдән файдалану һәм территориаль зоналарны төзу кагыйдәләрендә билгеләнгән һәм (яисә) муниципаль районнарны территориаль планлаштыру схемаларында, жирлекләрнең генераль планнарында, территорияне комплекслы үстерү каралган территорияләрдә билгеләнгән бер яисә берничә чиктәш элементларының территориясен планлаштыру проектында бүләп бирелә торган өleshләренә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының гомуми таләпләре, әзерләү һәм раслау, шулай ук жирлек территориясенә карата территорияне планлаштыру документларын әзерләү үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәhәр төzelеше кодексының 45, 46 статьялары нигезләмәләрен исәпкә алыш, «Татарстан Республикасында шәhәр төzelеше эшчәnlеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы һәм «Шәhәр төzelеше эшчәnlеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү турында» 2023 елның 23 декабрендәге 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

14 статья. Территорияне планлаштыру буенча документация төрләре

1. Территорияне планлаштыру буенча документация төрләре булып тубәндәгеләр тора:

территорияне планлаштыру проекты;
территорияне ызанлау проекты.

2. Территорияне планлаштыру проектларын әзерләү планлаштыру структурасы элементларын аерып чыгару, гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен, капиталъ төzelеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү, территорияне планлаштырып үстерү характеристикаларын һәм чиратлыгын билгеләү өчен гамәлгә ашырыла.

3. Территорияне ызанлау проектын әзерләү планлаштыру структурасының бер яисә берничә чиктәш элементы чикләрендә, территориаль зонаның жирдән файдалану һәм төzelеш кагыйдәләрендә билгеләнгән чикләрендә һәм (яисә) муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасында, жирлекнең генераль планында, территорияне комплекслы үстерү каралган территориянең билгеләнгән чикләрендә урнашкан территориягә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне ызанлау проектын әзерләү:

төzelә һәм үзgәrtелә торган жир кишәрлекләре чикләренең урнашу урынын билгеләү;

чикләрендә капиталъ төzelешнең яңа объектларын урнаштыру планлаштырылмый торган төzelгәn территорияләр өчен, шулай ук, мондый билгеләүләр, үзgәrtүләр, гамәлдән чыгару бары тик гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзgәrtүгә генә китергән очракта, территорияне комплекслы үстерү күздә тотылмаган территория чикләрендә

урнашкан жир кишәрлекен барлыкка китерүгө һәм (яисә) үзгәртүгө бәйле рәвештә қызыл линияләрне билгеләү, үзгәрту, туктату өчен.

5. Территорияне ызанлау проекты расланырга тиешле тәп өлештән һәм әлеге проектны нигезләү материалларыннан гыйбарәт.

6. Территорияне ызанлау проектларын әзерләү, территорияне планлаштыру документларын әзерләү өчен Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә мондый инженер эзләнүләрен башкару таләп ителгән очракларда, инженер эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла. Территорияне ызанлау проектын әзерләү максатларында әлеге территориине планлаштыру проектын әзерләү өчен алынган инженерлык эзләнүләре материалларыннан һәм нәтижәләреннән аларны утәгән көннән алыш ин қубе биш ел дәвамында файдалану рөхсәт ителә.

7. Территорияне ызанлау проектын әзерләгәндә төзелә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренең чикләре урнашу урынын билгеләү шәһәр төзелеше регламентлары һәм эшчәнлекнең конкрет төрләре өчен жир кишәрлекләрен бүлеп бири нормалары, барлыкка килә торган һәм (яисә) үзгәртелә торган жир кишәрлекләренә карата федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, техник регламентларда, кагыйдәләр жыелмаларында билгеләнгән башка таләпләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

8. Территорияне ызанлау проектын эшләү чикләрендә жир кишәрлекләре барлыкка килү каралган территориинең кадастр планында жир кишәрлекенең яисә жир кишәрлекләренең урнашуның расланган схемасы нигезендә гамәлдә булу срокы тәмамланмаган территориигә карата гамәлгә ашырылган очракта, мондый территориине ызанлау проектында жир кишәрлекләре чикләренең урнашу урыны әлеге схемада төзелүе каралган жир кишәрлекләре чикләренең урнашу урынына туры килергә тиеш.

9. Тарихи жирлек территориисенә карата әзерләнгән территориине ызанлау проектында сакланышын тәэммин иту Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләрен) саклау турындагы законнарда каралган планлаштыру структурасы элементлары исәпкә алына.

10. Территорияне планлаштыру проекты белән расланган планлаштыру структурасы элементы яисә элементлары чикләрендә урнашкан территориине ызанлау проектын аерым документ рәвешендә әзерләгән очракта, территория чикләрендә урнашкан һәм (яисә) территориине комплекслы үстөрү күздә тотылмаган жир кишәрлекенең барлыкка килүгә һәм (яисә) үзгәрүгә бәйле рәвештә қызыл линияләрне билгеләү, үзгәрту, бетерү өчен территорияне ызанлау проектын әзерләү очрагыннан тыш, қызыл линияләрне шушы рәвешле билгеләү, үзгәрту гомуми файдаланудагы территория чикләрен үзгәртүгә китергән шарт белән.

11. Территорияне планлаштыру документларына карата гомуми таләпләр, эчтәлек, әзерләү һәм раслау тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәnlеге турында» 2010 елның 25 декабрендәге 98-ТРЗ номерлы һәм «Шәһәр төзелеше эшчәnlеге өлкәсендә Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләренең жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиите органнары арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү турында» 2023 елның 23 декабрендәге 131-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнә.

**V БУЛЕК. ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ МӘСЬӘЛӘЛӘРЕ БУЕНЧА
ГАВАМИ ТЫҢЛАУЛАР УЗДЫРУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру буенча гомуми нигезләмәләр

1. Гавами тыңлаулар түбәндәге мәсьәләләр буенча яшәешнең уңайлы шартларына кеше хокуқын, жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары хокук ияләренең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау максатларында үткәрелә:

- 1) жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектларына, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында;
- 2) территорияне планлаштыру проектларына, территорияләрне планлаштыру проектларына үзгәрешләр кертугә;
- 3) территорияне ызанлау проектларына, территорияне ызанлау проектларына үзгәрешләр кертугә;
- 4) жир кишәрлекеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төренә рәхсәт бирү турындағы каарлар проектларына;
- 5) капиталъ төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен рәхсәт ителгән инчик параметрларыннан тайпилуга рәхсәт бирү турындағы каарлар проектларына.

2. Гавами тыңлаулар эш һәм ял көннәренә билгеләнергә мөмкин. Рәсми бәйрәм көннәрендә гавами тыңлаулар уздырылмый.

3. Эш көннәрендә гавами тыңлаулар башлану вакыты жирле вакыт белән 18 сәгатьтән иртәрәк билгеләнә алмый.

4. Гавами тыңлауларның нәтижәләре киңәш итү характеристында була.

5. Проектлар буенча гавами тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе, гавами тыңлауларны оештыручы, гавами тыңлауларны уздыру срокы, рәсми сайт һәм (яисә) мәгълүмат системалары, гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрләр урнаштырыла торган мәгълүмат стендларына таләпләр, гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итү рәвеше, гавами тыңлауларны әзерләү тәртибе һәм беркетмә рәвеше, гавами тыңлауларны әзерләү тәртибе һәм нәтижәләре турында бәяләмә формасы, гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткәрү тәртибе, шулай ук гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе Татарстан Республикасы «Кама Тамагы муниципаль районнының Тенеш шәһәр тибындағы поселогы» муниципаль берәмлеге уставы һәм (яисә) жирле үзидарәнең вәкиллекле органының норматив хокукий акты белән билгеләнә.

**VI БҮЛЕК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҢӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ
КАГЫЙДӘЛӘРЕНӘ ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР**

**16 статья. Жирдән файдалану ңәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр
керту тәртибе**

1. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керту, әлеге статья үзенчәлекләрен исәпкә алыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. ТERRITORIALЬ зоналар кагыйдәләрдә билгеләнмәгән торак пунктлар чикләреннән читтә урнашкан жир кишәрлекләрендә төзелеш ниятләре барлыкка килгән очракта, мондый жир кишәрлекләренең хокукый режимы тиешле территориаль зона билгеләү өлешендә Кагыйдәләргә үзгәрешләр керту юлы белән билгеләнә.

VII БҮЛЕК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУНЫҢ ҚӘМ ТӨЗЕЛЕШНЕҢ БАШКА МӘССӘЛӘЛӘРЕН ЖАЙГА САЛУ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

17 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту

1. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту кагыйдәләре «Күчемсез мәлкәтне дәүләт теркәвенә алу турында» 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы федераль законның 32, 34 статьялары нигезләмәләре белән билгеләнә.

2. Элеге Кагыйдәләр белән территориаль зоналар, шул исәптән Күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы жир кишәрлекләренең, торак пунктларның яисә муниципаль берәмлекләрнең чикләре урнашу урынын билгеләүдәге хаталарны исәпкә алыш билгеләнә.

Күчемсез мәлкәтнең бердәм дәүләт реестрында белешмәләре булмаган торак пунктларның чикләренә карата аларның чикләрен билгеләүдәге хаталар исәпкә алышынан.

18 статья. Территорияне комплекслы үстерү

1. Территорияне комплекслы үстерү Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, шулай ук Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында территорияләрне комплекслы үстерү проектларын гамәлгә ашыру чаралары турында» 2021 елның 24 сентябрендәге 913 номерлы карары нигезендә гамәлгә ашырыла.

«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОННЫНЫҢ ТЕНЕШ ШӘНӘР ТИБҮНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

2 том.

ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ
РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

2025 ел

ЭЧТЭЛЕК

КЕРЕШ.....	4
I ӨЛЕШ. ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҮМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛЭРЕН КУЛЛАНУ ТЭРТИБЕ, ЖИРДЭН ФАЙДАЛАНУ ҮМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДЭЛЭРЕНЭ ҮЗГЭРЕШЛЭР КЕРТУ ТЭРТИБЕ.....	5
I БҮЛЕК. Гомуми нигезлэмэлэр.....	5
1 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш кагыйдэлэрен керту нигезлэре, билгелнеше үм составы.....	5
2 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш турында мэгълуматныц ачык үм анлаешлы булуы.....	6
3 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш алыш бару кагыйдэлэренең үз көченэ керүе.....	6
4 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш кагыйдэлэрен бозган өчен жаваплылык.....	6
II БҮЛЕК. Вэкалэгле органнаар тарафыннан жирдэн файдалануны үм төзелешне жайга салу турында нигезлэмэлэр.....	7
5 статья. Жирле үзидаре органнары вэкалэглээр.....	7
6 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш кагыйдэлэре проектын эзерлэү комиссиясе.....	7
7 статья. Элек барлыкка килгэн хокукларга кагыльшлы гомуми нигезлэмэлэр.....	8
8 статья. Территориаль зоналар.....	9
9 статья. Шэхэр төзелеше регламентлары үм аларны куллану.....	10
III БҮЛЕК. Физик үм юридик затлар тарафыннан жир кишэрглэлэреннэн үм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсэл итэлгэн файдалану төрлэрен үзгэрту турында нигезлэмэлэр	12
10 статья. Жир кишэрглэгеннэн үм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсэл итэлгэн файдалану төрлэрен үзгэрту тэргибе.....	12
11 статья. Жир кишэрглэгеннэн яисэ капиталь төзелеш объектыннан файдалануныц шартлы рөхсэл итэлгэн төрөн рөхсэл бирү тэргибе.....	13
12 статья. Капиталь төзелеш объектларын төзүнен, реконструкциялэүнен рөхсэл итэлгэн чик параметрларыннан тайпилуга рөхсэл бирү тэргибе.....	13
IV БҮЛЕК. Вэкалэгле органнаар тарафыннан терриорияне планлаштыру документларын эзерлэү турында нигезлэмэлэр.....	14
13 статья. Терриорияне планлаштыру документациясенэ гомуми талэплэр.....	14
14 статья. Терриорияне планлаштыру буенча документация төрлэрэ.....	15
V БҮЛЕК. Жирдэн файдалану үм төзелеш мэсьэлэлэре буенча гавами тынлаулар уздыру турында нигезлэмэл.....	17
15 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш мэсьэлэлэре буенча гавами тынлауларны оештыру үм уздыру буенча гомуми нигезлэмэлэр.....	17
VI БҮЛЕК. Жирдэн файдалану үм төзелеш алыш бару кагыйдэлэрен үзгэршлэлэр керту турында нигезлэмэлэр.....	18
16 статья. Жирдэн файдалану үм төзелеш кагыйдэлэрен үзгэршлэлэр керту тэргибе.....	18
VII БҮЛЕК. Жирдэн файдалануныц үм төзелешең башка мэсьэлэлэрен жайга салу турында нигезлэмэлэр.....	19
17 статья. Территориаль зоналар чиклэрे турында белешмэлэрне Күчмэсэз мөлкэтнең бердэм дэүлэг реестрына керту.....	19
18 статья. Терриорияне комплекслы үстерь.....	19
II ӨЛЕШ. Шэхэр төзелешең зоналаштыру карталары.....	20
VIII БҮЛЕК. Шэхэр төзелешең зоналаштыру карталары.....	21
19 статья. Шэхэр төзелешең зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар.....	22
20 статья. Шэхэр төзелешең зоналаштыру картасы. Терриориядэн файдалануныц махсус шартлары булган зоналар.....	22
21 статья. Территориаль зоналарныц чиклэре турында белешмэлэр (китерелми).	23
III ӨЛЕШ. ШЭХЭР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.....	24
IX БҮЛЕК. ШЭХЭР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.....	25
22 статья. Шэхэр төзелеше регламенты составы.....	25
23 статья. Территориаль зоналарныц шэхэр төзелеше регламентлары.....	26
23.1. Рөхсэл итэлгэн файдалануныц ярдэмчэ төрлэрэ.....	27
23.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарыныц шэхэр төзелеше регламенты (Ж1).....	28
23.3. Азкатлы торак төзелеше зоналарыныц шэхэр төзелеше регламенты (Ж2).....	29

23.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһәр төзелеше регламенты (ОД)..	30
23.5. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Т).....	31
23.6. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И).....	32
23.7. III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2).....	33
23.8. V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4).....	34
23.9. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС).....	35
23.10. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2).....	36
23.11. Авыл хужалығынан файдалану зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ3) ..	37
23.12. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4).....	38
23.13. Зиратларны урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СН1).....	39
24 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының ғамәлдә булуы кагылмый торган җирләр	
25 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләр.....	40
26 статья. Җирләрдән фактта яисә планлаштырып файдалану территорияләре.....	40
Х БҮЛЕК. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр.....	41
27 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр	42
27.1. Гомуми нигезләмәләр.....	43
27.2. Су белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклык зоналары.....	45
27.3. Су саклау зоналары, җир өсте су объектларының яр буе саклык полосалары.....	47
27.4. Электр челтәре хужалығы объектларының саклык зоналары.....	48
27.5. Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналары.....	49
27.6. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларының санитар саклык зоналары.....	50
27.7. Файдалы казылмалар ятмалары, җир асты байлыклары кишәрлекләре, тау токымнары.....	52
28 статья. Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр.....	53
29 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр.....	54
XI БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэммин ителешенең минималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәпләмә күрсәткечләре һәм мондый объектларның халык өчен территориаль яктан файдалана алуның максималь рөхсәт ителә торган дәрәҗәсенең исәпләмә күрсәткечләре.....	56

II ӨЛЕШ. ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. Шәнәр төзелешен зоналаштыру карталары

19 статья. Шәнәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәнәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре – территориаль зонаның тәр индекси һәм билгеләнгән территориаль зонаның номеры күрсәтелгән.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 1 томындағы 8 статья нигезләмәләре нигезендә билгеләнде.

2. Территориаль зонаның һәр тәре өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәнәр төзелеше регламенты билгеләнә, ул бер төрдөгө барлык билгеләнгән территориаль зоналарга карата гамәлдә була.

Территориаль зоналар тәрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территориаль зона тәре индексы	Территориаль зона тәре исеме
Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1)
Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2)
ОД	Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)
Т	Транспорт инфраструктурасы зонасы (Т)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
П2	III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2)
П4	V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4)
КС	Коммуналь-склад объектлары зонасы (КС)
CX2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2)
CX3	Авыл хужалыгында файдалану зонасы (CX3)
CX4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (CX4)
CH1	Зиратларны урнаштыру зонасы (CH1)

Территориаль зона тәрен билгеләү өчен әлеге Кагыйдәләр кысаларында аның исемен яисә индексын кулланы бертигез мәгънәгә ия.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм исеме кулланыла. Билгеләнгән территориаль зона исеме түгәрәк җәяләргә ябыштырылган территориаль зона тәре индексын һәм билгеләнгән территориаль зона номерын үз эченә алган территориаль зона тәре исеменнән гыйбарәт.

Территориаль зона индексы территориаль зона тәре индексына туры килә. Территориаль зоналарга карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона тәре индексы» терминнарын куллану бертигез мәгънәгә ия. Бер үк индекслы барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәнәр төзелеше регламенты гамәлдә.

Шәнәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территориаль зона исеме	Зонаның урнашу урыны
1-1	Ж1	№1-1 индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1)	Тенеш штп
1-2	Ж2	№1-2 аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2)	Тенеш штп
1-3	ОД	№1-3 күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)	Тенеш штп

1-4	T	№1-4 транспорт инфраструктурасы зонасы (T)	Тенеш штп
1-5	I	№1-5 инженерлык инфраструктурасы зонасы (I)	Тенеш штп
1-6	П4	№1-6 V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4)	Тенеш штп
1-7	КС	№1-7 коммуналь-склад объектлары зонасы (КС)	Тенеш штп
1-8	CX2	№1-8 авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (CX2)	Тенеш штп
1-9	CX3	№1-9 авыл хужалыгында файдалану зонасы (CX3)	Тенеш штп
1-10	CX4	№1-10 күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (CX4)	Тенеш штп
2-1	П2	№2-1 III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П2)	Тенеш штп МБ
2-2	П4	№2-1 V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зонасы (П4)	Тенеш штп МБ
2-3	CX3	№2-3 авыл хужалыгында файдалану зонасы (CX3)	Тенеш штп МБ
2-4	CH1	№2-4 зиратларны урнаштыру зонасы (CH1)	Тенеш штп МБ

Искәрмәләр.

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» Тенеш штп шартлы қыскартылмасы белән билгеләнде

Тенеш шәһәр тибындагы жирлеге муниципаль берәмлеге – Тенеш штп МБ шартлы қыскартылмасы белән билгеләнде

Территориаль зонаны билгеләү өчен аның исемен яисә номерын әлеге Кагыйдәләр қысаларында куллану бертигез мәгънәгә ия.

4. Билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре чикләрнең бер яисә берничә контурыннан торырга мәмкин.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында бер үк индекска һәм территориаль зона номерына ия булган территориаль зоналар чикләре контурлары бер күп контурлы территориаль зонага керәләр.

Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында бертөрле индекслы, эмма территориаль зоналарның төрле номерлы территориаль зоналар чикләре контурлары бер төрдәге төрле территориаль зоналарга керәләр.

5. Чикләре һәм шәһәр төзелеше регламентлары мәжбүри тәртиптә билгеләнә торган территориаль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук тубәндәгеләр күрсәтелгән:

шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр;

аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;

бөтен жир кишәрлекенә карата билгеләнә алмый торган территориаль зона регламенты нигезендә жирләрдән (жир кишәрлекеннән яисә аның өлешеннән) фактта яисә планлаштырылган файдалану территориясе.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен тубәндәге исемнәр һәм шартлы текст билгеләре (индекслар) кулланыла:

1) шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

Индексы	Атamasы
ЛО	Линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре
ТОП	Гомуми файдаланудагы территорияләр

3,

2) Аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

Индексы	Атamasы
ЛФ	Урман фонды жирләре
ВО	Өске сулар белән капланган жирләр
CX	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындағы авыл хужалыгы жирләре

3) Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре:

Индексы	Атамасы
Ж1-Ф	Ж1 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе
П2-Ф	П2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе
П4-Ф	П4 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе
Ж1-П	Ж1 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырып файдалану территориясе
ОД-П	ОД зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырып файдалану территориясе
Т-П	Т зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырып файдалану территориясе
Р2-П	Р2 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырып файдалану территориясе
Р3-П	Р3 зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырып файдалану территориясе

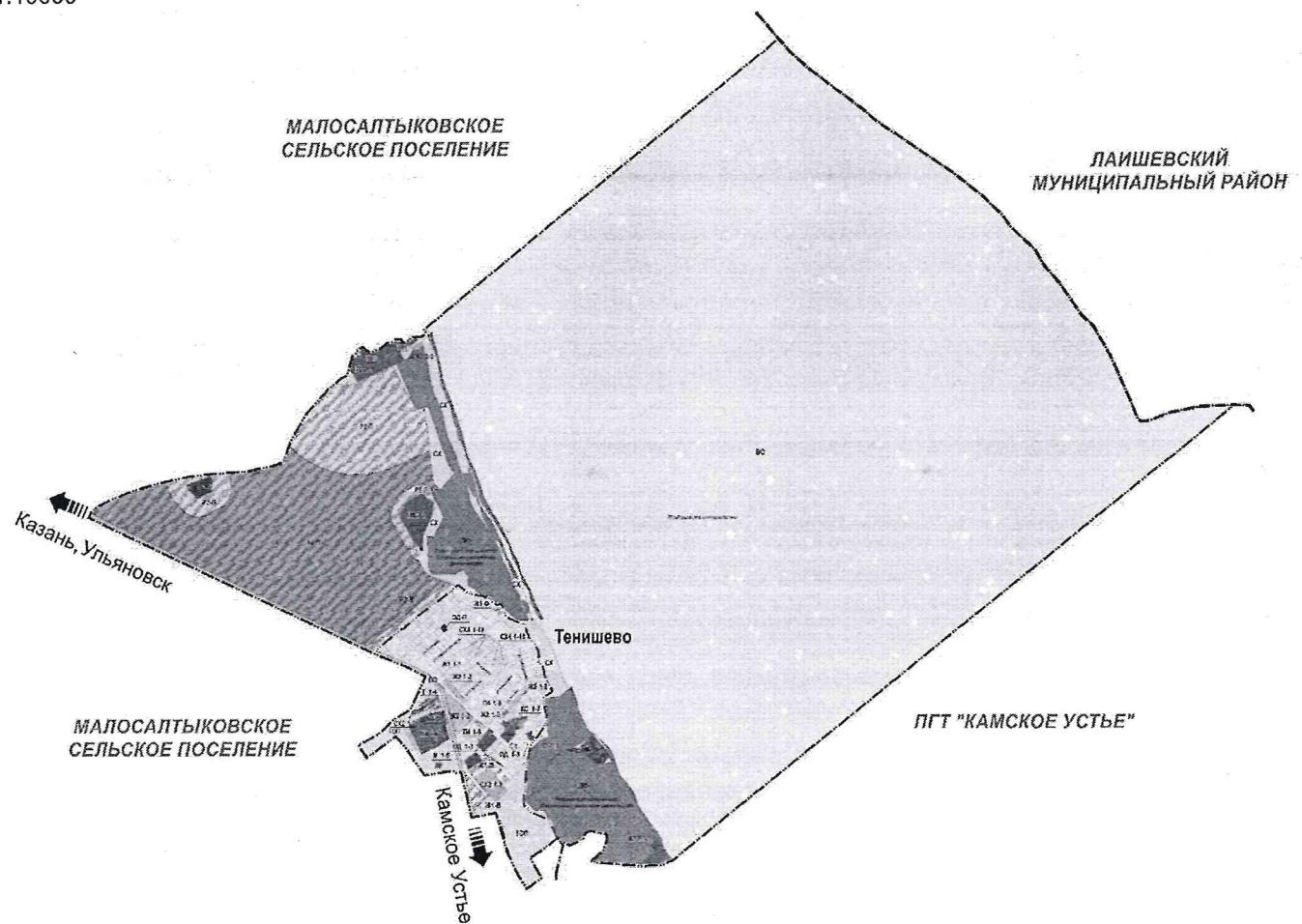
Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булыш саналмый, бу жирләрнең һәм территорияләрнең чикләре турында белешмәләр өзөрләнми һәм Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында, мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта, чикләрендә территорияне комплекслы үстерье эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр мәжбүри тәртиптә билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яки берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерье эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге чикләрендә билгеләнмәгән, шуна бәйле рәвештә әлеге кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәгән.

ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ ПГТ ТЕНИШЕВО
КАМСКО-УСТЬИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ

М 1:10000

20 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеши булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре күрсәтелгән, алар Россия Федерациясе законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга ёстамә чикләүләр өсти.

2. Әлеге Томның 27 статьясындағы 27.1 пункты нигезләмәләре нигезендә, әлеге Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргө бүленә: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырыла торган, ориентирлы.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән һәм планлаштырыла торган зоналарның чикләре генә күрсәтелә.

Территориядән файдалануның аерым шартлары булган ориентирлы зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелми, чөнки аларның жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көче юк. Бу зоналарның якынча чикләре генераль планны нигезләү материаллары составына керүче жирлекнең генераль планы карталарында күрсәтелергә мөмкин.

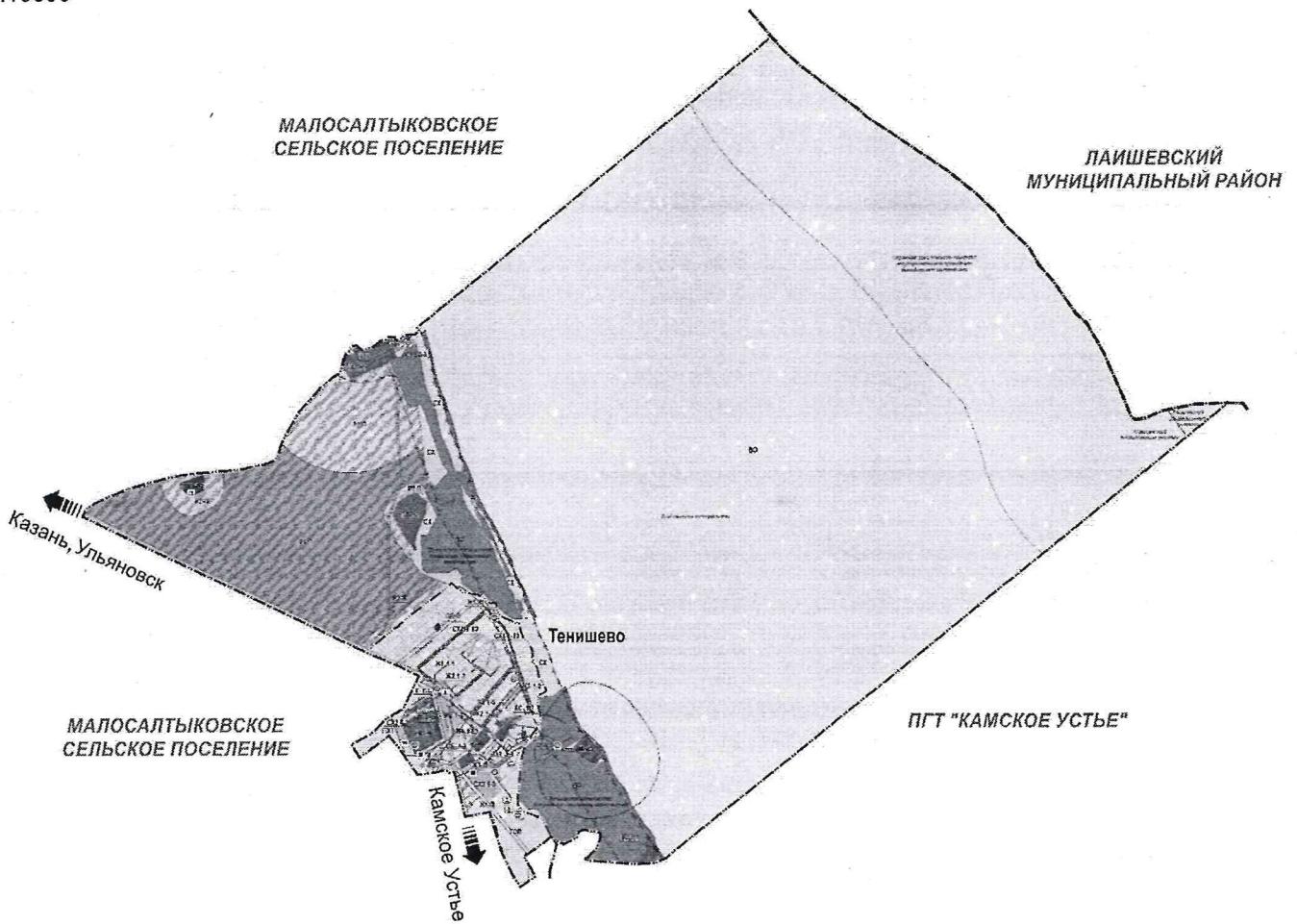
Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү планлаштырыла торган шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәгълүмати-белешмә характеристерда. Тулысынча яисә өлешчә территориянең махсус шартлары белән планлаштырыла торган зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең хокук ияләре мондый зоналар очен билгеләнгән чикләүләрнең гамәленә суд тәртибендә дәгъва белдерергә хокуклы.

3. Характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә гамәлдә булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануга чикләүләргә туры килмәгән территориядән файдалануның махсус шартлары билгеләнгән яисә билгеләнүгә планлаштырыла торган зоналар чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килми.

4. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, күрсәтелгән картада махсус сакланылучы табигать территорияләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мәдәни мирас объектлары, мәдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи жирлекләр территорияләре чикләре күрсәтелергә мөмкин.

**ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ ПГТ ТЕНИШЕВО
КАМСКО-УСТЬИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ЗОНЫ С ОСОБЫМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ

М 1:10000

21 статья. Территориаль зоналарның чикләре турында белешмәләр (китерелми).

1. Территориаль зоналар чикләре урнашу урынының график тасвирламасы, Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алыш бару өчен файдаланыла торган координаталар системасында әлеге чикләрнең характеристлы нокталары координаталары исемлеге булган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри күшымта булып тора.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекнен жирле үзидаре органнары шулай ук территориаль зоналар чикләре урнашкан урынының текст тасвирламасын әзерләргә хокуклы. Әлеге Кагыйдәләр проектын эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урнашу урынының текст тасвирламасы әзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәгән.

2. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр:

1) Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең «Торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылуучы табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урынын график тасвирлау рәвешләрен, торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылуучы табигать территорияләре чикләренең характеристлы нокталары координаталарын төгәл билгеләүгә таләпләрне, торак пунктлар, территориаль зоналар, махсус сакланылуучы табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре турында белешмәләр булган электрон документ форматын билгеләү турында» 2022 елның 26 июлендәге п/0292 номерлы боерыгы нигезендә әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнен барлык территориаль зоналары чикләре турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ рәвешенде;

2) Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына керту өчен кирәклө XML форматындагы электрон документлар рәвешенде.

ІІІ ӨЛЕШ. ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

ІХ БҮЛЕК. ШӘНӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

22 статья. Шәнәр төзелеше регламенты составы

1. Шәнәр төзелеше регламентында жир кишәрлекләренен, шулай ук жир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капиталъ төзелеш объектларын алга таба эксплуатацияләү процессында кулланыла торган барлық нәрсәләренең хокукий режимы билгеләнә.

2. Шәнәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алыш билгеләнгән:

1) территориаль зона чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан фактта файдалану;

2) жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын гамәлдә булган һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләрен бер территориаль зона чикләрендә берләштерү мөмкинлекләре;

3) муниципаль берәмлекне территориаль планлаштыру документларында билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырыла торган үсеше характеристикалары;

4) территориаль зоналар төрләре;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылуучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәнәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәнәр төзелешен зоналаштыру картасында курсәтелгән территориаль зона чикләрендә урнашкан барлық жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларына бертигез дәрәҗәдә кагыла.

4. Шәнәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы түбәндәге жир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкәрләренен) бердәм дәүләт реестрына кертелгән һәйкәлләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган һәм аларны тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торғызу, ремонтлау һәм жайлыштыру параметрлары турында караплар мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары биләгән;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи жирлекләр, истәлекле урыннар территорияләренә, территорияләрдән файдалануның аерым шартлары булган зоналарга карата шәнәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәнәр төзелеше регламентлары урман фонды жирләре, жир өсте сулары белән капланган жирләр, запастагы жирләр, махсус сакланылуучы табигать территорияләре жирләре, авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындағы авыл хужалыгы жирләре, махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

7. Шәнәр төзелеше регламентында тиешле территориаль зона чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларына карата түбәндәгеләр курсәтелә:

1) жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары;

2.1) капиталъ төзелеш объектларының архитектура-шәнәр төзелеше күренешенә таләпләр;

3) жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган чикләүләр;

4) аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территориаль зона чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылган очракта, территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәҗәсенең исәпләмә курсәткечләре һәм курсәтелгән объектларның халык өчен территориядән файдалана алуының мөмкин булган максималь дәрәҗәсенең исәпләмә курсәткечләре.

8. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрен билгеләү ана карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган һәр территориаль зонага карата мәжбүри була.

9. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә һәм жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан шартлы рөвештә файдалануның рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак қына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Төп яисә шартлыча рөхсәт ителгән төр урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен куллану рөхсәт ителми.

10. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен файдалануның икенче төренә үзгәртү, әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

11. Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмче төрләре, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидаре органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан хокук ияләре тарафыннан өстәмә рөхсәтсез һәм килештерүсез мөстәкыйль сайланы.

12. Жир кишерлекләреннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү әлеге Кагыйдәләрдә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезендә билгеләнә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

13. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләрдә урнашкан жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы каарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

14. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш), саклау корылмаларын (утыртмаларын), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълумат һәм геодезия билгеләрен урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителә торган төрләре исемлегендә курсәтелмичә рөхсәт ителә.

15. Жир кишерлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрының 2020 елның 10 ноябрендәге п/0412 номерлы боерыгы белән расланган Жир кишерлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторы (алга таба – Классификатор) нигезендә билгеләнә. Курсәтелгән классификатор рөхсәт ителгән файдалану төрләренең исемнәрен, аларның кодларын (санлы билгеләрен) һәм жир кишерлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төренең тасвиrlамасын үз эченә ала. Жир кишерлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төренең текст атамасы һәм аның коды (санлы тамгасы) бертигез мәгънәле була.

16. Жир кишерлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен, реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары тубәндәгеләрне үз эченә ала:

1) жир кишерлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) катларның ин чик саны һәм биналарның, төзелмәләрнең, корылмаларның ин чик биеклеге;

3) жир кишерлеке чикләрендә төзелешнең максималь проценты, ул төзелергә мөмкин булган жир кишерлекенең суммар мәйданының жир кишерлекенең барлық мәйданына нисбәтә буларак билгеләнә;

4) биналар, төзелмәләр, корылмалар төзу тыелган биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны мөмкин булган урнаштыру урыннарын билгеләү максатларында жир кишерлекләре чикләреннән минималь чигенүләр.

17. Жир кишерлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары кагыйдәләр жыелмаларында, техник регламентларда, шәһәр төзелешен проектлау нормативларында, санитария кагыйдәләрендә чик параметрларга карата катыйрак таләпләр каралмаган очракларда кулланыла.

18. Бина катларының иң чик саны жир өстендәге барлық катларны үз эченә ала, мансарды да кертеп, шулай ук цокольны да кертеп, әгәр цоколь катының түбәсе жирнең планлаштыру билгесе дәрәҗәсеннән кимендә 2 м күтәрелсә.

18.1. Классификаторның 6.8 коды белән рөхсәт ителгән файдалану төре өчен корылмаларның (антенна-мачталыларның) иң чик биеклеге билгеләнергә тиеш түгел.

19. Жир кишерлекен төзүнең максималь проценты жир кишерлекенең урнашкан барлық биналарның һәм корылмаларның мәйданын исәпкә ала, яссы корылмалардан һәм капиталъ төзелеш объектларының яисә аларның жир кишерлеке астындагы өлешләреннән (объектның жир асты өлешеннән) гайре.

20. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бертәрле төрләре булган, әмма жир кишерлекләренең төрле чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыклары һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең чик параметрлары һәм мондый зурлыклар һәм параметрлар ярашмалары булган ярдәмче зоналар билгеләнергә мөмкин.

23 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территориаль зонаның һәр төренең шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы әлеге төрдәге барлық билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

23.1. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре

Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен төп яки шартлы рөхсәт ителгән төргә өстәмә рәвештә генә сайлап алырга мөмкин, аны төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр урынына билгеләргә ярамый.

Жир кишерлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре, шулай ук рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре өчен жир кишерлекләре чикләреннән минималь чигенүләр күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төре белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында бу төрнең классификатордагы тасвиrlамасы нигезендә конкрет төп яки шартлы рөхсәт ителгән төр өчен рөхсәт ителгән ярдәмче төрләр күрсәтелми.

Жир кишерлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре; файдалануның ярдәмче төре билгеләнә торган төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төрләренең кодлары һәм ярдәмче төрләр өчен капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен иң чик параметрлары:

Рөхсөт ителгэн файдала нуның ярдэмче төре коды	Рөхсөт ителгэн файдалануның ярдэмче төре исеме	Ярдэмче төр билгеләнә торган куллануның төп һәм шартлы рөхсөт ителгэн төрләре кодлары	Капиталь төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рөхсөт ителгэн чик параметрлары	
			катларның иң чик саны, корылманың иң чик биеклеге	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалығы продукциясен саклау һәм эшкәрту	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	б-мәгән	б-мәгән
1.18	Авыл хужалығы житештерүен тәэмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	б-мәгән	б-мәгән
1.19	Печән чабу	1.8	0	б-мәгән
1.20	Авыл хужалығы терлекләре көтү	1.8	0	б-мәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат, 4,5 м	20%
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсәту	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	б-мәгән	б-мәгән
3.2.4	Тулай тораклар	3.5.2, 6.12	б-мәгән	б-мәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте курсәту	2.5; 2.6; 3.2.4	б-мәгән	б-мәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	3.6.2	б-мәгән	б-мәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте курсәту	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	б-мәгән	б-мәгән
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	б-мәгән	б-мәгән
4.6	Гомуми туклану	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	б-мәгән	б-мәгән
4.9	Хезмәт гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 кат, 10 метр	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобилләрне ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 кат, 10 метр	б-мәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыйләнү мәйданчыклары	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	б-мәгән
5.4	Кече улчәмле суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	б-мәгән	б-мәгән

23.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән Ж1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Индивидуаль торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән: индивидуаль торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән йорт яны жыр кишәрлекләре булган аерым торучы торак йортлар;

блокланган торак йортлар;

аzkатлы күpfатирлы торак йортлар (мансардлыны да кертеп, дүрт катка кадәр)

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге аерым урнашкан, төзелгән яисә янормаланган объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, гыйбадәт йортларын, автомобиль транспорты тукталышларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданнар яшәвендә бәйле һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Торак зоналар составына бакчачылык алып бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелегә мөмкин.

2.1, 2.2 кодлы рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән жыр кишәрлекләре ясаганда (шул исәптән бүлү яки бүләп бирү юлы белән) урамның (үтү юлының) фронты буйлап жыр кишәрлекенең минималь кинлеге кименә 20 м булырга тиеш; 2.3 кодлы жыр кишәрлеке кименә 15 м булырга тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен жыр кишәрлеке чигенә урал (үтү юлы) яғыннан индивидуаль гаражлар урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен катларның инч чик саны һәм инч чик биеклеге тәп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклеге – яссы тубә башына кадәр 5 м, инкел тубә сыйыгына кадәр 5,5 м.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге араларны алырга кирәк:

кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 3 метр, урам (юл) яғыннан – кименә 5 метр;

кишәрлек чигләренинән хужалык корылмаларына кадәр – кименә 1 метр;

торак бинаның тәрәзәләренән күрше участокта урнашкан хужалык корылмаларына кадәр – кименә 10 метр;

үзәкләштерелгән канализация булмаганды, бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара – 12 метрдан да ким түгел;

үзәкләштерелгән канализация булмаганды, бәдрәфтән су белән тәэммин иту чыганагына (коега) кадәр ара – 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм азкатлы күpfатирлы торак төзелеше өчен араларны түбәндәгечә кабул итәргә кирәк:

2.3 коды өчен кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 3 метр, урам (юл) яғыннан – кименә 5 метр;

биекләгә 2-3 катлы торак йортларның озын яклары арасында: кименә 15 м; 4 кат: кименә 20 м (көнкүреш өзеклекләре);

тәрәзәләре торак бүлмәләрдән булган бу биналарның озын яклары һәм кырыйлары арасында – кименә 10 метр.

Гомуми файдаланудагы мәйданчыklар торак һәм жәмәгать биналарыннан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр – 12 м;

өлкәннәр өчен ял иту өчен – 10 м;

автомобильләр кую өчен – 10 м;

спорт белән шәгыльләнү өчен – 10 м алып 40 м кадәр;

хужалык максатларында – 20 м;

калдыklар өчен контейнерлар салынган мәйданчыklар – 20-100 м кадәр.

Ярдемче корылмаларны, автомобиль транспорттын саклау урыннарыннан тыш, урам яғыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләрнең максималь биеклеге – инсоляцияне исәпкә алыш 2 м, 2.1.1, 2.3 кодлы рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләрнең максималь биеклеге – 1,5 м. Чиктәш кишәрлекләр арасындағы, бакчалар биләгән өлештәге киртәләрнең материалы һәм тибы – тонык түгел, чөлтөрле, кояш яктысын үткәре торган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекләгенең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенуләр
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 1500	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.2	Шәхси ярдемче хужалық алыш бару өчен (йорт яны жир кишәрлекләре)	мин. – 1000 макс. – 1500	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – б-мәгән.	3 кат/18 м	30 процент	5/3
3.4.1	Амбулатор-сырхауханә хезмәте курсетү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	10 / б-мәгән
3.8	Ижтимагый идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.3	Спорт белән шөгүльләнү мәйданчылары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	мин. – 1000 макс. – б-мәгән.	4 кат (мансадысын да кертеп)/ 15 м	75%	б-мәгән
2.7.	Торак төзелешенә хезмәт курсетү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	б-мәгән / 4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.1	Коммуналь хезмәт курсетү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту сорыйм	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәту йортлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.4	Тулай тораклар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7	Дини файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэммин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.1	Эшлекле идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.4	Кибетләр	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.6	Гомууми туклану	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәту	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобилләрне ремонтлау	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.6	Махсус юл транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
13.1	Яшелчәчелек алыш бару	мин. – 600 макс. – 5000	0/0	0 процент	б-мәгән
13.2	Бакчачылык алыш бару	мин. – 500 макс. – б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша урам яғыннан һәм жир кишәрлекенең башка якларыннан чигенү кыйммәтләре кителерә.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX булагендә 23 статьяның 23.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.3. Азкатлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)

Азкатлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән Ж2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

азкатлы күпфатирлы торак йортлар (мансардалыны да кертеп, дүрт катка кадәр);

блокланган торак йортлар;

йорт яны жыр кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортлар.

Торак зоналарда социаль һәм коммуналь-көнкуреш билгеләнешендәге аерым урнашкан, төзелгән яисә янормаланган объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, гыйбадәт йортларын, автомобиль транспортны туктальшларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданнар яшәвендә бәйле һәм эйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Торак зоналар составына бакчачылык алыш бару өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

2.1, 2.2 кодлы рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән жыр кишәрлекләре ясаганда (шул исәптән бүлү яки бүләп бирү юлы белән) урамның (үту юлының) фронты буйлап жыр кишәрлекенең минималь кинделеге кименә 20 м булырга тиеш; 2.3 кодлы жыр кишәрлеке кименә 15 м булырга тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен жыр кишәрлеке чигендә урам (үту юлы) ягыннан индивидуаль гаражлар урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен катларның иң чик саны һәм иң чик биеклеге төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклеге – яссы түбә башына кадәр 5 м, иңкел түбә сзығына кадәр 5,5 м.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге араларны алышрага кирәк:

кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 3 метр, урам (юл) ягыннан – кименә 5 метр;

кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 1 метр;

торак бинаның тәрәзәләреннән курше участокта урнашкан хужалык корылмаларына кадәр – кименә 10 метр;

үзәкләштерелгән канализация булмаганды, бәдрәфтән курше торак диварларына кадәр ара – 12 метрдан да ким түгел;

үзәкләштерелгән канализация булмаганды, бәдрәфтән су белән тәэммин итү чыганагына (коега) кадәр ара – 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган һәм азкатлы күпфатирлы торак төзелеше өчен араларны түбәндәгечә кабул итәргә кирәк:

2.3 коды өчен кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 3 метр, урам (юл) ягыннан – кименә 5 метр;

биеклеге 2-3 катлы торак йортларның озын яклары арасында: кименә 15 м; 4 кат: кименә 20 м (көнкуреш өзеклекләре);

тәрәзәләре торак булмәләрдән булган биналарның озын яклары һәм кырыйлары арасында – кименә 10 метр.

Гомуми файдаланудагы мәйданчыклар торак һәм җәмәгать биналарыннан түбәндәгечә ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр – 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү өчен – 10 м;

автомобильләр кую өчен – 10 м;

спортивный объект белән шөгүльләнү өчен – 10 м алыш 40 м кадәр;

хужалык максатларында – 20 м;

калдыклар өчен контейнерлар салынган мәйданчыклар – 20-100 м кадәр.

Ярдәмче корылмаларны, автомобиль транспортны саклау урыннарыннан тыш, урам ягыннан урнаштыру рөхсәт ителми.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белəн рөхсəт ителгəн файдалану төрлəре өчен киртəлəрнең максималь биеклеге – инсоляцияне исəпкə альп 2 м, 2.1.1, 2.3 кодлы рөхсəт ителгəн файдалану төрлəре өчен киртəлəрнең максималь биеклеге – 1,5 м. Чиктəш кишəрлеклəр арасындагы, бакчалар билəгəн өлештəге киртəлəрнең материалы həm тибы – тонык түгел, чeltərле, кояш яктысын уткəрə торган.

Ярдəмче корылмаларны, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урам яғыннан урнаштыру рөхсəт ителми.

Жир кишəрлеклəреннən həm капиталъ тəzelеш объектларыннан рөхсəт ителгəн файдалану төрлəре; жир кишəрлеклəренең ин чик (минималь həm (яисə) максималь) кулəмнəре həm капиталъ тəzelеш объектларын рөхсəт ителгəн тəzүнен, реконструкциялəүнен ин чик параметрлары:

Рөхсəт ителгəн файдалану төре		Жир кишəрлеклəренең ин чик кулəмнəре həm капиталъ тəzelеш объектларын тəзүнен həm реконструкциялəүнен рөхсəт ителгəн ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишəрлеклəренең үлчəме, кв. м	катлар саны / тəzeleshнən биеклеге	тəzelesh-neң, максималь проценты	жир кишəрлеклəренең ин чик параметрлары
Рөхсəт ителгəн файдалануның төп төрлəре					
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак тəzelеше	мин. – 1000 макс. - б-мəгəн.	4 кат (мансадылыс ын да кертеп)/ 15 м	75%	б-мəгəн
2.3	Блокланган торак тəzelеше	мин. – 1000 макс. - б-мəгəн.	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мəгəн	1 кат/4.5 м	б-мəгəн	б-мəгəн
3.4.1	Амбулатор-сырхauхanə хəzməte курсəту	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
3.5.1	Мəктəпкəчə, башлангыч həm урта гомуми белем	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	10 / б-мəгəн
3.8	Иҗtимагый идарə	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
3.8.1	Дəүлəт идарəсе	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
4.4	Кибетлəр	б-мəгəн	3 кат/ б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
5.1.3	Спорт белəн шəгыльлəny майданчылкary	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
9.3	Тарихи-мədəni эшчənlək	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
11.2	Су объектларыннан махsus файдалану	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишəрлеклərə (территориялər)	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
12.0.1	Урам-юл чeltəre	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
12.0.2	Территорияне тəзекləndəru	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн	б-мəгəн
Рөхсəт ителгəн файдалануның шартлы рөхсəт ителгəн төрлəре					
2.1	Индивидуаль торак тəzelеше өчен	мин. – 1000 макс. – 1500	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.2	Шəхси ярдəмче хужалык альп бару өчен (йорт яны жир кишəрлеклəge)	мин. – 1000 макс. – 1500	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.5	Уртacha катлы торак тəzelеше	б-мəгəн	8 кат/ б-	б-мəгəн	б-мəгəн

			Мәгән.		
2.7.	Торак төзелешенә хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуның тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.1	Социаль хезмәт курсату йортлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтләре курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.4	Тулай тораклар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәnlеге объектлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7	Дини файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәnlекне тәэммин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.1	Эшлекле идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәnlеге	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.6	Гомуми туклану	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.7	Кунакханә хезмәте курсату	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобилләрне ремонтлау	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.6	Махсус юл транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
13.1	Яшелчәчелек алыш бару	мин. - 600 макс. - 5000	0/0	0 процент	б-мәгән
13.2	Бакчачылық алыш бару	мин. – 500 макс. - б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлекләреннән мәдәни-ял итү эшчәnlеге» графасында вакланма аша урам яғыннан һәм жир кишәрлекенең башка якларыннан чигенү кыйммәtlәре кителрә.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлгегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәhәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.4. Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәhәр төзелеше регламенты (ОД)

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның шәһер төзелеше регламенты (ОД) өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән ОД индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күпфункцияле ижтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, гомуми туклану, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге, эшкуарлык эшчәнлеге объектларын, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектларын, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, гыйбадәт биналарын, автомобиль транспорты туктальшларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданнарның тормыш эшчәнлеген тәэммин итүгә бәйле башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

Ижтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блокланган төзелеш йортлары, күпфатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яисә күпкатлы гаражлар кертелергә мәмкин.

2.1, 2.2 кодлы рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән жир кишәрлекләре ясаганда (шул исәптән бүлү яки бүләп бирү юлы белән) урамның (үтү юлының) фронты буйлап жир кишәрлекенең минималь кинделеге кименә 20 м булырга тиеш; 2.3 кодлы жир кишәрлеке кименә 15 м булырга тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары өчен жир кишәрлеке чигендә урам (үтү юлы) яғыннан индивидуаль гаражлар урнаштыру рөхсәт ителә.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен катларның инчик саны һәм инчик биеклеге төп биналарга, төзелмәләргә һәм корылмаларга карата билгеләнә. Ярдәмче корылмаларның максималь биеклеге – яссы түбә башына кадәр 5 м, инкел түбә сзызыгына кадәр 5,5 м.

Биналар арасындағы минималь аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кызыл линиядән алыш төп корылмага кадәр – 10 м;

стационары кызыл линиядән алыш төп корылмага кадәр булган дәвалау учреждениеләре өчен – 30 м;

дәвалау учреждениесе бинасы белән стационар арасындағы ара – 50 метрдан да ким түгел.

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәгә араларны алырга кирәк:

кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 3 метр, урам (юл) яғыннан – кименә 5 метр;

кишәрлек чикләренән хужалык корылмаларына кадәр – кименә 1 метр;

торак бинаның тәрәзәләренән күрше участокта урнашкан хужалык корылмаларына кадәр – кименә 10 метр;

үзәкләштерелгән канализация булмаганды, бәдрәфтән күрше йорт диварларына кадәр ара – 12 метрдан да ким түгел;

үзәкләштерелгән канализация булмаганды, бәдрәфтән су белән тәэммин итү чыганагына (коега) кадәр ара – 25 метрдан да ким түгел.

Блокланган, азкатлы һәм урта катлы күпфатирлы торак төзелешләр өчен араларны түбәндәгечә кабул итәргә кирәк:

2.3 коды өчен кишәрлек чигеннән торак йорт диварына кадәр – кименә 3 метр, урам (юл) яғыннан – кименә 5 метр;

биеклеге 2-3 катлы торак йортларның озын яклары арасында: кименә 15 м; 4 кат: кименә 20 м (көнкүреш өзеклекләре);

тәрәзәләре торак бүлмәләрдән булган бу биналарның озын яклары һәм кырыйлары арасында – кименә 10 метр.

Гомуми файдаланудагы мәйданчыклар торак һәм жәмәгать биналарыннан түбәндәгә ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр – 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү өчен – 10 м;

автомобильләр кую өчен – 10 м;

спорт белән шөгыльләнү өчен – 10 м алыш 40 м кадәр;

хужалык максатларында – 20 м;

калдықлар өчен контейнерлар салынған мәйданчыklар – 20-100 м кадәр.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләрнең максималь биеклеге – инсоляцияне исәпкә альп 2 м, 2.1.1, 2.3 кодлы рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен киртәләрнең максималь биеклеге – 1,5 м. Чиктәш кишәрлекләр арасындағы, бакчалар биләгән өлеشتәге киртәләрнең материалы һәм тибы – тонык түгел, чeltәрле, кояш яктысын үткәрә торган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) куләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең ин чик куләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			жир кишәрлекләреннән минималь чигенүләр, м
Код	Атамасы	жир кишәрлекләренең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.	Торак төзелешенә хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуна тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.2	Халыкка социаль ярдәм курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтләре курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.4	Тулай тораклар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.4.1	Амбулатор-сырхаяханә хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.4.2	Стационар медицина хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	10 / б-мәгән
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	10 / б-мәгән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәnlеге объектлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7	Дини файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.8	Ижтимагый идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.8.1	Дәүләт идарәсе	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.8.2	Вәкиллек эшчәnlеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткәру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.1	Эшлекле идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.4	Кибетләр	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәnlеге	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

4.6	Гомуми туклану	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.7	Кунакханә хезмәте күрсәту	б-мәгән	5 кат/ б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән
4.8.1	Күңел ачу чаралары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.1.	Спорт-тамаша чараларын тәэммин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.2.	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэммин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү мәйданчыклары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндереу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин. – 1000 макс. – 1500	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.1.1	Азкатлы күпфатирлы торак төзелеше	мин. – 1000 макс. - б-мәгән.	4 кат (манкардалыс ын да кертеп)/ 20 м	75%	б-мәгән
2.2	Шәхси ярдәмче хужалық альш бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин. – 1000 макс. – 1500	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.3	Блокланган торак төзелеше	мин. – 1000 макс. - б-мәгән.	3 кат/18 м	30 процент	5/3
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	б-мәгән	8 кат/ б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	1 кат/4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.2.1	Социаль хезмәт күрсәту йортлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм ача чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэммин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.2	Сәүдә объектлары (сәүдә узәкләре, сәүдә-күңел ачу узәкләре (комплекслар))	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.3	Базарлар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9	Хезмәт гаражлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.2	Юл ялын тәэммин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобилләрне ремонтау	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган мәйданчыклар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.5	Су спорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.2	Пассажирлар йөртугә хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тұктальшлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.4	Һава транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.6	Махсус юл транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
8.0	Оборонаны һәм иминлекне тәэмин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
8.3	Әчке хокук тәртибен тәэмин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша урам яғыннан һәм жир кишәрлекенең башка якларыннан чигену кыйммәтләре китерелә.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы қыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал тәзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлгегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр тәзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.5. Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр тәзелеше регламенты (Т)

Транспорт инфраструктурасы зоналарының шәһәр тәзелеше регламенты (Т) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән Т индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Транспорт инфраструктурасы зоналары транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен, шул исәптән кешеләр яки йөклөр ташу яки матдәләр тапшыру өчен кулланыла торган төрле юллар һәм корылмалар урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар саклык зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал тәзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рәхсәт ителгән иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал тәзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рәхсәт ителгән иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал тәзелеше объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рәхсәт ителгән иң чик параметрлары	катлар саны / тәзелешнең биеклеге	тәзелешнең максималь проценты	Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал тәзелеше объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рәхсәт ителгән иң чик параметрлары
2.4	Күчмә торак	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	1 кат/4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсату тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

	hем ача чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмүн итү				
4.9	Хезмәт гаражлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.2	Юл ялын тәэмүн итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
7.1.1	Тимер юллар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.1.2	Тимер юлларда ташуларга хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.1	Автомобиль юлларын урнаштыру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.2	Пассажирлар йөртүгә хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт тукталышлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.3	Су транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.4	Нава транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.6	Махсус юл транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндөрү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	Элемтә

Искәрмәләр.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче тәрләре әлеге Томның IX бүлегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсәтелгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы тәрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.6. Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И)

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (И) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән И индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникацияләрне урнаштыру өчен, шулай ук мондый объектларның санитар саклык зоналарын техник регламентлар таләпләре нигезендә урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану тәрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) куләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану тәре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларының төзүнең һәм реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекенең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекеге чикләрен-нән минималь чигенуләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның тәп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	1 кат/4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтуне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэммин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9	Хезмәт гаражлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.7	Энергетика	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.5	Торбауткәргеч транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндүрү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.4	Һава транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы қыскартылыши белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрнән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлегендә 23 статьяның 23.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның тәп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пункттта жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.7. III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2)

III класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П2) өлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән П2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Житештерү зоналары әйләнә-тире мохиткә йогынты ясауның төрле нормативлары булган житештерү объектларын, склад объектларын урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар саклык зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану тәре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекләгенең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

1.15	Авыл хүҗалығы продукциясен саклау һәм эшкәрту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1	Коммуналь хезмәт курсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсәтуне тәэмим итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмим итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.2	Фәнни тикшеренуләр үткәрү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәрү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.1	Эшлекле идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9	Хезмәт гаражлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.0	Житештерү эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.2	Авыр сәнәгать	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.2.1	Автомобиль төзу сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.3	Жыңел сәнәгать	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.3.1	Фармацевтика сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.4	Азық-төлек сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.5	Нефть-химия сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.6	Төзелеш сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9	Саклау урыны	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9.1	Склад мәйданчыклары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.11	Целлюлоза-кәгазь сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

	файдалану				
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	1 кат/4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтләре курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.4	Тулай тораклар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.5.2	Урта һәм югары һөнәри белем	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	10 / б-мәгән
4.4	Кибетләр	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.6	Гомуми туклану	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобильләрне ремонтлау	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
7.3	Су транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.4	Һава транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

«Жир кишәрлелеге чикләреннән минималь чигенүләр» графасында вакланма аша урам яғыннан һәм жир кишәрлекенең башка якларыннан чигенү кыйммәтләре китерелә.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы қыскартылыши белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX булегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта җайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.8. V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4)

V класслы хәвефлелектәге житештерү һәм склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (П4) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән П4 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Житештерү зоналары әйләнә-тирә мохиткә йогынты ясауның төрле нормативлары булган житештерү объектларын, склад объектларын урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларының санитар саклык зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән иң чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекләгенең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлелеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	б-мәгән / 4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.1	Эшлекле идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.3	Жиңел сәнәгать	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.4	Азық-төлек сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.6	Төзелеш сәнәгате	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9	Складлар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9.1	Склад мәйданчыклары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан маҳсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндөру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
б-мәгән					

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Искәрмәләр.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы қыскартылыши белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.9. Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС)

Коммуналь-склад объектлары зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (КС) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән КС индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Коммуналь-склад зоналары коммуналь инфраструктура объектларын урнаштыру, склад объектларын, торак-коммуналь хужаłyк объектларын, транспорт объектларын, күпләп сату объектларын урнаштыру өчен, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар саклык зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекенең	катлар саны / төзелешнең	төзелешнең максималь	жир кишәрлекеге

		Улчаме, га	биеклеге	проценты	чикләрен- нән минималь чигенүләр, м

Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре

1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәрту	макс. - 10	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	б-мәгән / 4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэммин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.2.3	Элемтә хезмәтләре күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.3	Көнкуреш хезмәте күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэммин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.1	Эшлекле идарә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.3	Базарлар *)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.4	Кибетләр	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән
4.6	Гомуми туклану	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән
4.9	Хезмәт гаражлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.4	Автомобилльэрне ремонтлау	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
6.3	Жиңел сәнәгать	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9	Складлар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9.1	Склад мәйданчылары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт туктальышлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.3	Су транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
8.3	Эчке хокук тәртибен тәэммин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре

1.13	Балыкчылык	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
3.4.3	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.10.2	Хайваннар өчен приютлар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.2	Юл ялын тәэммин итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.4	Спорт белән шөгүльләну өчен жиһазландырылган мәйданчылар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

5.1.5	Су спорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.1.6	Авиация спорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.4	Кече үлчәмле суднолар өчен причаллар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.2	Пассажирлар йөртүгө хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.4	Һава транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.6	Махсус юл транспорты	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

*) Төзелеш материаллары, автозапчастьләр, техника, жиһазлар, башка сәнәгать товарлары сату буенча махсуслаштырылган базарлар.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылыши белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта җайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.10. Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2)

Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектлар зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ2) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалығы билгеләнешендәге объектларның зоналары авыл хужалығы эшчәнлеген алыш бару, фермер хужалыклары эшчәнлеген тәэммин итү, фәнни-тикшеренү, укыту һәм авыл хужалығы житештерүенә бәйле башка максатлар өчен, шулай ук аквакультура (балық үрчетү) максатларында, шул исәптән авыл хужалығы житештерүе өчен кирәkle капитал төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекләренең үлчәме, га	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләгенең ин чик параметрлары
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.3	Яшелчәчелек *)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.5	Бакчачылык	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.8	Терлекчелек	макс. - 50	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.9	Жәнлекчелек	макс. - 50	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.10	Кошчылык	макс. - 50	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

1.11	Дунгызычылык	макс. - 50	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.12	Умартачылык	макс. - 1	б-мәгән	10 процент	б-мәгән
1.13	Балыкчылык	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.14	Авыл хужалығын фәнни тәэмін итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.15	Авыл хужалығы продукциясен саклау һәм эшкәрту	макс. - 10	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.17	Питомниклар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.18	Авыл хужалығы житештерүен тәэмін итү	макс. - 10	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
1.19	Печән чабу	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.20	Авыл хужалығы терлекләре көтү	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
2.7.1	Автотранспортны саклау	б-мәгән	б-мәгән / 4.5 м	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсетү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмін итү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте курсетү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.4	Кибетләр	б-мәгән	3 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.6	Гомуми туклану	б-мәгән	2 кат/ б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	б-мәгән	2 кат/10 м	б-мәгән	б-мәгән
6.9	Складлар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9.1	Склад мәйданчыклары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.12	Фәнни-житештерү эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
3.9.2	Фәнни тицишеренуләр үткәру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткәру	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.3	Ау һәм бальк тоту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда теплицалардан файдаланып яшелчәчелек.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX булегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.11. Авыл хужалыгынан файдалану зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ3)

Авыл хужалыгынан файдалану зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ3) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ3 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгында файдалану зоналары авыл хужалығы, қыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык, яшелчәчелек алып бару өчен каралган.

Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларынан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекләренең үлчәме, га	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләренең ин чик параметрлары
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
1.2	Бөртекле һәм башка авыл хужалыгы культуралары устерьу	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.3	Яшелчәчелек	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.4	Тонизацияләүче, дару, чәчәк культуралары устерьу	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.5	Бакчачылык	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.12	Умартачылык	макс. - 1	б-мәгән	10 процент	б-мәгән
1.13	Балыкчылык	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.14	Авыл хужалыгын фәнни тәэмин иту	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.16	Кыр кишәрлекләрендә шәхси ярдәмче хужалык алып бару	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.17	Питомниклар	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.19	Печән чабу	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
1.20	Авыл хужалыгы терлекләре көтү	б-мәгән	б-мәгән	0 процент	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чөлтәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндереу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аңа чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
5.3	Ау һәм балык тоту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
6.9.1	Склад мәйданчыклары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишерлеклөрнөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлегендә 23 статьяның 23.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.12. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4)

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (СХ4) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ4 индекслы территориаль зоналарга кагыла.

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналары бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача хужалығы алып бару өчен билгеләнгән.

Жир кишерлеклөрнөн һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишерлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнен, реконструкцияләүнен ин чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишерлекләренең ин чик күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын төзүнен һәм реконструкцияләүнен рөхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишерлекләренең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишерлекләренең ин чик параметрлары
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр курсату	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр курсатуна тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм ана чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишерлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чeltәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндереу	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
13.0	Гомуми билгеләнештәге жир кишерлекләре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
13.1	Яшелчәчелек алып бару	мин. - 600 макс. - 5000	0/0	0 процент	б-мәгән
13.2	Бакчачылык алып бару	мин. - 500 макс. - б-мәгән.	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре					
6.8	Элемтә	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән

Искәрмәләр.

Мәгънәләре билгеләнмәгән параметрлар «б-мәгән» шартлы кыскартылышы белән билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлгегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

23.13. Зиратларны урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (CH1)

Зиратлар урнаштыру зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (CH1) әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән CH1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратларны урнаштыру зоналары Күмү урыннарын (зиратлар, крематорийлар, башка күмү урыннары) урнаштыру һәм эшләү өчен билгеләнгән. Әлеге төр зоналарны урнаштыру курсателгән зоналарны бүлеп бирү юлы белән генә тәэммин ителергә мөмкин һәм башка территориаль зоналарда ярамый.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең ин чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең ин чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын төзүнең һәм реконструкцияләүнең рәхсәт ителгән ин чик параметрлары			
Код	Атамасы	жир кишәрлекләгенең үлчәме, кв. м	катлар саны / төзелешнең биеклеге	төзелешнең максималь проценты	жир кишәрлекләренең ин чик параметрлары
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм ача чиктәш өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэммин иту	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт туктальшлары	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләр)	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.1	Урам-юл чeltәре	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
12.1	Йола эшчәнлеге	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән	б-мәгән
Рәхсәт ителгән файдалануның шартлы рәхсәт ителгән төрләре					
б-мәгән					

Искәрмәләр.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре әлеге Томның IX бүлегендә 23 статьяның 23.1 пунктында курсателгән таблица нигезендә рәхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен билгеләнә.

Әлеге пунктта жайга салынмаган курсаткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

24 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жирләр

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән жир кишәрлекләре.

ТОП - гомуми файдаланудагы территорияләр.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә билгеләнә.

Линия объектларын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру рәхсәт ителгән файдалануның рәхсәт ителгән төрләре исемлегендә теләсә кайсы территориаль зонада курсателмичә рәхсәт ителә.

25 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жирләр

ЛФ - урман фонды жирләре.

ВО - өске сулар белән капланган жирләр.

СХ - авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре.

Аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән жир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә билгеләнә.

Урман фонды жирләре составындагы жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану урман мәнсәбәтләре өлкәсендәге федераль һәм региональ законнар нигезендә чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан урманчылыкның урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә.

Махсус сакланылучы табигать территорияләре чикләрендә урнашкан жирләрдән яисә жир кишәрлекләреннән файдалану махсус сакланылучы табигать территорияләре турынdagы законнар нигезендә махсус сакланылучы табигать территориясе турынdagы нигезләмәдә билгеләнә.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрдән файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә башкарма хакимиятнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составына авыл хужалыгы жирләренә торак пунктлардан читтә урнашкан сөрүлекләр, печәнлекләр, көтулекләр, ятмалар, күпьеңлекләр (бакчалар, йөзәм бакчалары и.б.) биләгән жирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре файдалануда өстенлеккә ия һәм аерым сакланырга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре гражданнар тарафыннан үз ихтияжлары өчен бакчачылык алыш барыла торган территория чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча жир кишәрлекенде бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы жирләре составына хужалык эчендәге юллар, саклагыч урман утыртмалары, жирләрне тискәре йогынтыдан саклау функцияләрен үтәүче агач-куак үсемлекләре биләгән авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка жирләр кертелергә мөмкин.

26 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырып файдалану территорияләре

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында территориаль планлаштыру документлары нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар билгеләнергә тиешле, эмма гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә бу территорияләр өчен территориаль зона билгеләнә алмаган территорияләр курсателегә тиеш.

Мондый территорияләрне билгеләү өчен жирләрдән (жир кишәрлекеннән яисә аның өлешеннән) фактта яисә планлаштырып файдалану территориясе төшөнчәсе кулланыла.

Жир кишәрлекенең бер өлешен фактта яисә планлаштырып файдалану территориясе – жир кишәрлекенең фактта файдаланыла торган яисә теге яисә бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла торган зур булмаган өлешен (шул исәптән ике яисә аннан кубрәк аерымланган кишәрлектән торган бердәм жирдән файдалану) биләүче территория, ул бөтен жир кишәрлекенең карата тулаем яисә аның өлешенә карата билгеләнә алмый.

Һәр жир кишәрлекенең бары тик бер территориаль зонага каравы турсындагы законнар таләбе нигезендә территориаль зона жир кишәрлекенең бер өлешенә карата (шул исәптән жирдән бердәм файдалануның аерымланган кишәрлекенең карата) билгеләнә алмый. Территориаль зонаның жир кишәрлекенең бер өлешен фактта яисә планлаштырылган файдалануга туры килә торган шәһәр төзелеше регламенты рөхсәт ителгән файдалану төрләренең, жир кишәрлекләренең ин чик (минималь һәм (яисә) максималь) зурлыктарының һәм рөхсәт ителгән төзелешенең, капиталь төзелеш объектларын калган (зуррак) өлешенә реконструкцияләүнен чик параметрларының туры килмәве аркасында бөтен жир кишәрлекенең кагыла алмый.

Жир кишәрлекенең бер өлешеннән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре территориаль зонаның хокукий статусына ия түгел. Бу территорияләрнен чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре ориентир булып торалар һәм тиешле функциональ зоналар һәм жирлекнең генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре нигезендә шәһәр төзелешенең зоналаштыру карталарында курсателәләр.

Шәһәр төзелешенең зоналаштыру карталарында бу территорияләрне билгеләү өчен жир кишәрлекенең бер өлешен фактта яисә планлаштырылган файдалану территориаль зона индекси кулланыла, ул фактта файдаланылган очракта «-Ф» индекси яисә жир кишәрлекенең бер өлешен планлаштырып файдаланган очракта «-П» индекси белән тулыланырыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында жирләрдән фактта һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәгә төрләре курсателгән:

Ж1-Ф - Ж1 зonasы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе.

П2-Ф - П2 зonasы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе.

П4-Ф - П4 зonasы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе.

Ж1-П - Ж1 зonasы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

ОД-П - ОД зonasы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

Т-П - Т зonasы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

Р2-П - Р2 зonasы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

Р3-П - Р3 зonasы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе.

Гамәлдәге законнар нигезендә жирләрнең хокукий статусы жайга салынмаган мондый территорияләр, әгәр алар кешеләр гомеренә һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә

куркыныч тудырмаса, чиксез озак яшәргә мөмкин. Жир кишәрлекенең факттагы яисә планлаштырылган өлешиеннөн файдалану территориясендә капитал төзелеш объектларын яңа төзүгә яисә реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлекен ызанлау (бұлғы яисә аерып чыгару) үткәрергә һәм әлеге Кагыйдәләргә территориядән факттагы яисә планлаштырылган файдалануга туры килә торған территориаль зона чикләрен билгеләү өлешиендә үзгәрешләр көртергә кирек.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында жирләрдән фактта файдалану территориясе буларак шулай ук алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торған урман фонды яисә махсус сакланылуучы территорияләр жирләрендәге жир кишәрлекләре күрсәтегергә мөмкин.,

Х БУЛЕК. ЖИР КИШӘРЛЕКЛӘРЕННӘН ҺӘМ КАПИТАЛЬ ТӘЗЕЛЕШ ОБЪЕКТЛАРЫННАН ФАЙДАЛАНУНЫ ЧИКЛӘҮЛӘР

27 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталь тәзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

27.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалануга чикләүләр билгеләнә, алар, әгәр жир асты байлыклары турындағы законнарда, һава һәм су законнарында башкасы карапмаган булса, һәм мондый жир кишәрлекләрендә урнашкан күчемсез мәлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) алардан файдалануны чиклиләр яисә тыялар һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар билгеләү максатларына туры килми торган эшчәнлекнең башка төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлекләреннән файдалануны чиклиләр яисә тыялар.

2) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар төрләренен тулы исемлеге Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында китерелгән.

3) жир кишәрлекләреннән һәм капиталь тәзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр федераль законнар нигезендә күләмнәре һәм (яисә) чикләре федераль законнар таләпләре нигезендә рәсми рәвештә билгеләнгән территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә була. Жирлекләрнән, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналарның үлчәмнәрен һәм (яисә) чикләрен, аларның вәкаләтләренә керми торган зоналарны билгеләү хокукуын билгели алмыйлар.

Шуңа ярашлы рәвештә әлеге кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә буленә:

билгеләнгән зоналар – чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнгән һәм расланган зоналар;

билгеләүгә планлаштырыла торган зоналар – чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, әмма законнар нигезендә билгеләнергә тиешле зоналар беркетелгән үлчәмнәргә һәм чикләрне билгеләүнен бер мәгънәле кагыйдәләренә (критерийларына) ия;

ориентирлы – чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, законнар нигезендә билгеләнергә тиешле, әмма беркетелгән үлчәинәре һәм чикләр билгеләүнен бер мәгънәле кагыйдәләре (критерийлары) булмаган зоналар; мондый зоналар өчен закон дәрәҗәсендә бары тик ориентир үлчәмнәре генә билгеләнгән, алар мондый зоналарның чикләре билгеләнгән очракта әйләнә-тирә мохиткә йогынты дәрәҗәсен исәпләүләр һәм (яисә) натураль үлчәүләр үткәру юлы белән төгәлләштерелгә тиеш.

4) шәһәр тәзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә мәжбүри тәртиптә курсәтәләр.

5) шәһәр тәзелешен зоналаштыру картасында шулай ук федераль законнарда һәм Россия Федерациясе норматив хокукуый актларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен билгеләүнен беркетелгән үлчәмнәре һәм бер мәгънәле кагыйдәләре билгеләнгән гамәлдәге объектларга карата территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар билгеләүгә планлаштырыла торган зоналарның чикләре курсәтелергә мөмкин.

Мондый зоналарга линия объектларының (электр тапшыру линияләре, торбауткәргечләр, элементе линияләре) саклау зоналары һәм минималь ераклык зоналары, автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм жир өсте су объектларының яр буе саклык полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр тәзелешен зоналаштыру картасында курсәтелгән очракта, бу чикләр аларны территориянен

максус шартлары булган рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан аерып торучы максус шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында курсетү һәм бу зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълумати-белешмә характеристында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләү өчен планлаштырыла торган чикләр һәм чикләүләр буларак карала. Территориянең максус шартлары булган зоналарның ориентир чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре әлеге зоналардагы жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләргә суд тәртибендә дәгъва белдерергә хокуклы.

6) территориядән файдалануның аерым шартлары булган ориентирлы зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында курсетелми, чөнки алар чиста ориентирлы характеристда һәм жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, территориядән файдалануның максус шартлары булган зоналарның якынча чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында курсетелгән очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алыш бару кагыйдәләре суд тәртибендә территориядән файдалануның максус шартлары булган мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр өлешендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

Ориентирлы зоналарга федераль законнар таләпләре нигезендә билгеләнмәгән предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар саклык зоналары, су белән тәэммин итү чыганакларының санитар саклауның икенче өченче пояслары зоналары, су басу һәм су бастыру зоналары, тапшыручы радиотехник объектны чикләү зоналары, территориянең максус шартлары булган зоналарның һәм ярдәмче зоналарның башка төрләре керә, алар өчен федераль законнар нигезендә зоналар үлчәме исәп-хисаплар һәм (яисә) натураль тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиеш.

7) «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районнының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территорииясендә территориядән файдалануның максус шартлары булган зоналарның тубәндәге төрләре билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш:

эчә торган һәм хужалык-көнкуреш сулары белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

су саклау зоналары, жир өсте су объектларының яр буе саклык полосалары;

электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклык зоналары;

газ бүлү чөлтәрләренең саклык зоналары;

предприятиеләрнен, корылмаларның һәм башка объектларның санитар саклык зоналары;

файдалы казылмалар ятмалары, жир асты байлыклары кишәрлекләре, тау токымнары.

27.2. Су белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклык зоналары

Су белән тәэммин итү чыганакларын санитар саклау зоналарының төрләре һәм үлчәмнәре «Су белән тәэммин итү чыганакларын һәм хужалык-эчү билгеләнешендәге сууткәргечләрне санитар саклау зоналары» СанПиН 2.1.4.1110-02 нигезендә билгеләнә.

Әлеге СанПиН кагыйдәләре су белән тәэммин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрнен санитар саклык зоналарын (ССЗ) оештыруга һәм эксплуатацияләүгә санитар-эпидемиологик таләпләрне билгели.

ССЗ өч пояс составында оештырыла: беренче пояс (катый режимлы) су алу жайлланмалары, барлык су алу корылмалары һәм су үткәрү каналы урнашкан территорияне үз әченә ала. Аның максаты – су алу урынын һәм су алу корылмаларын очраклы яки аңлы рәвештә пычратудан һәм заарланудан саклау. Икенче һәм өченче пояслар (чикләүләр пояслары) су белән тәэммин итү чыганагы пычрануын кисәтү өчен билгеләнгән территорияне үз әченә ала.

Жир асты суларын алу корылмалары сәнәгать предприятиеләре һәм торак төзелеше территориясеннән читтә урнашырга тиеш. Сәнәгать предприятиесе яки торак төзелеше территориясендә урнашу тиешле нигездә булырга мөмкин. Беренче пояс чиге су алу жайламасыннан кимендә 30 м ераклыкта – сакланган жир асты суларын кулланганда һәм кимендә 50 м ераклыкта – тиешенчә сакланылмаган жир асты суларын кулланганда билгеләнә.

Жир асты суларын алу корылмалары төркеменең беренче ССЗ поясы чиге кырый скважиналардан кимендә 30 һәм 50 м ераклыкта булырга тиеш.

ССЗ беренче поясы территориисе өслек ағымын аннан читкә ағызып жибәру өчен планлаштырылган, яшелләндерелгән, коймалап алышкан һәм сак белән тәэммин ителгән булырга тиеш. Корылмаларга бара торган юллар каты өслекле булырга тиеш.

Төзелешнең су үктәру корылмаларын эксплуатацияләү, үзгәртеп кору һәм киңәйтүгә турыдан-туры кагылышы булмаган барлык төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торбауткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналары урнаштыру, кешеләрне яшәтү, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар ташландык суларны көнкүреш яки эшчәнлек канализациясенең ин якын системасына яки санитар саклык зонасындагы беренче поястан читтә икенче пояс территориисендәге санитар режимны исәпкә алыш урнаштырылган жирле чистарту корылмалары станцияләренә ағыза торган канализация белән жиһазландырылырга тиеш.

Искәрмәле очракларда, канализация булмаса, санитар саклык зонасының беренче поясы территориисе пычрануга юл куймый торган урыннарда урнашкан, нәҗесләрне һәм көнкүреш калдыкларын кабул итү өчен, аларны чыгарганда су үткәрми торган корылмалар төзелергә тиеш.

Санитар саклык зонасының беренче поясында урнашкан су үткәру корылмалары скважина очлыклары һәм скважина авызлары, резервуарларның люклары һәм ағызу торбалары һәм насосларга су тутыру жайламалары пычрану мөмкинлеген калдырмауны исәпкә алыш жиһазландырылырга тиеш.

Су алу корылмаларының барысы да су алу корылмасын проектлаганда һәм санитар саклык зонасы чикләрен нигезләгәндә каралган проект житештерүчәнлегендәге су алу корылмасын эксплуатацияләгәндә фактик дебитның туры килүенә системалы тикшерү уздыру аппаратурасы белән жиһазландырылырга тиеш.

Санитар саклык зонасының икенче поясы чиге гидродинамик исәпләуләр белән билгеләнә, икенче поястан читтә су йөртүчән катламга керә торган микроб пычранулары су алу жайламасына барыш житмәвенә бәйле шартлардан чыгыш билгеләнә.

Су катламын химик пычратулардан саклау өчен билгеләнгән санитар саклык зонасының өченче поясы чиге шулай ук гидродинамик исәп-хисаплар белән билгеләнә.

Санитария саклык зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

яңа скважиналарны бораулау һәм яңа төзелешнең туфрак катламын бозуга бәйле эшиләре дәүләт санитар-эпидемиология күзәтчелеге үзәге белән мәжбүри килештереп гамәлгә ашырыла;

эшкәртелгән суларны жир асты горизонтларына керту, каты калдыкларны жир астына жыю һәм жир асты байлыкларын эшкәрту;

жир асты суларын химик пычрату куркынычын тудыра торган ягулык-майлау материаллары, агулы химикатлар һәм минераль ашламалар складларын, сәнәгый агынты туплагычларын, шлам саклагычларын һәм башка объектларны урнаштыру;

Мондый объектларны санитар саклык зоналарының өченче поясы чикләрендә урнаштыру бары тик якланган жир асты суларыннан файдаланганда гына, сулы горизонты саклау буенча махсус чаралар үтәү шарты белән, геологик контролльек органнары бәяләмәсен исәпкә алыш бирелгән дәүләт санитар-эпидемиология күзәтчелеге үзәгенең санитар-эпидемиология бәяләмәсе булган очракта гына рөхсәт ителә.

Икенче пояс чикләрендә шулай ук түбәндәгеләр дә тыела:

зиратлар, үләт базлары, урыннарда санитария шартларын яхшырту кырлары, фильтрлаштыру кырлары, тирес саклау урыннары, силос траншеялары, терлекчелек һәм

кошчылык предприятиеләре һәм жир асты суларын микроб белән пычрату куркынычы тудырган башка объектларны урнаштыру;

ашламалар һәм агулы химикатлар куллану;
төп кулланудагы урманнары кисү һәм үзгәртеп кору.

27.3. Су саклау зоналары, жир өсте су объектларының яр буе саклык полосалары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә Су саклау зоналары дингезләрнен, елгаларның, инешләрнен, каналларның, күлләрнен, сусаклагычларның яр сызыгына (су объекты чикләренә) тоташкан территорияләрдән гыйбарәт һәм алар өчен курсәтелгән су объектларын пычратуны, чүпләүне, ләм утыруны һәм аларның суларын саектыруны булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә территорияләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган яр буе саклык полосалары билгеләнә.

Шәһәрләр һәм башка торак пунктлар территорияләрнән читтә елгаларның, инешләрнен, каналларның, күлләрнен, сусаклагычларның су саклау зонасы кинлеге һәм аларның яр буе саклык полосасы кинлеге тиешле яр сызыгы урнашкан урыннан (су объекты чикләреннән) билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләрнен су саклау зонасының кинлеге аларның чыганакларыннан елгалар яисә инешләр өчен түбәндәге озынлыкта билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - 50 метр;
- 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр;
- 50 километрдан алыш - 200 метрдан артыграк.

Елга, инешнең чишмә башыннан тамагына кадәр озынлыгы 10 километрдан да кимрәк булган су саклау зонасы яр буе саклык полосасына туры килә. Елга, инеш башланган урыннар өчен су саклау зонасының радиусы 50 метр күләмендә билгеләнә.

Күлнен, сусаклагычның су саклау зонасының кинлеге, сазлык эчендә урнашкан күлдән яисә акваториясе 0,5 квадрат километрдан кимрәк булган күлдән, сусаклагычтан тыш, илле мәтр күләмендә билгеләнә. Су агымында урнашкан сусаклагычның су саклау зонасы кинлеге әлеге су агымының су саклау зонасы кинлегенә тигез итеп билгеләнә.

Яр буе саклык полосасының кинлеге су объекты ярының авышлыгына карап билгеләнә һәм кире авышлык өчен 30 м яисә 0° м тәшкил итә, 3° кадәр авышлык өчен 40 м һәм 3° авышлык өчен – 50 м һәм күбрәк.

Сазлык чикләрендә урнашкан агып үтүче һәм агып төшүче күлләр һәм тиешле су агымнары өчен яр буе саклык полосасының кинлеге 50 метр күләмендә билгеләнә.

Балыкларның яшәү тирәлеге, үрчү, уылдык чәчү, май жыю урыннары, аеруча кыйммәтле су биологик ресурсларының (курсәткечләрнен берсе булганда) миграция юллары булган һәм (яисә) су биологик ресурсларының мондый төрләрен һәм аларның яшәү тирәлеген балык алу (тоту), саклау өчен файдаланыла торган елганың, күлнен, сусаклагычның яр буе саклык полосасының кинлеге яр буе авышлыгына бәйсез рәвештә 200 метр күләмендә билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

туфракның уңдырышлылыгын арттыру максатларында агып төшүче сулардан файдалану;

зиратлар, үләт базлары, житештерү һәм куллану калдыкларын, химик, шартлаткыч, агулы, агульй торган матдәләрне (исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана торган дингез портлары территорияләрендә аммиак, метанол, аммиак селитрасы һәм калий нитратын махсус саклагычларыннан тыш, яр буе саклык полосаларыннан читтә) урнаштыру, радиоактив калдыкларны күмү пунктлары, шулай ук территорияне балык хужалыгы әһәмиятендәге су объектлары суларында рөхсәт ителә торган ин чик концентрацияләре билгеләнмәгән пычраткыч матдәләр белән пычрату;

зарарлы организмнарга каршы көрөш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

транспорт чаралары белән хәрәкәт итү һәм аларны туктатып калдыру (махсус транспорт чараларыннан тыш), аларның каты япмалы маҳсус жиһазландырылган юллардан һәм урыннарда хәрәкәт итүе һәм тукталып торуы искәрмә булып тора;

ягулық салу станцияләрен, ягулық-майлау материаллары складларын төзу һәм үзгәртеп кору (ягулық салу станцияләре, ягулық-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары, шул исәптән аз сыйешлы суднолар кую өчен базалар (корылмалар), Федераль куркынычсызлык хезмәте органнары объектлары территорияләрендә урнашкан очраклардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен файдаланыла торган техник хезмәт курсетү станцияләрен төзу һәм үзгәртеп кору; транспорт чараларын юу;

пестицидлар һәм арохимикатларны саклау (яр буе саклык полосалары чикләреннән читтә дингез портлары территорияләрендә маҳсус саклагычларда арохимикатлар саклаудан тыш), пестицидлар һәм арохимикатлар куллану;

агынты, шул исәптән дренаж сularын ағызу;

гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләу һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләу һәм чыгару «Жир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе Законының 19¹ статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә тауда бүләп бирелгән һәм (яки) геологик бүләп бирелгән жиһрләрдәге жир асты байлыклары турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үзләренә бирелгән чикләрдә файдалы казылмаларның башка төрләрен эзләу һәм чыгаруны гамәлгә ашыра торган жир астыннан файдаланучы затлар тарафыннан башкарылган очраклардан тыш).

Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сұлыкларны саегудан саклауны тәэммин итә торган корылмалар белән су законнарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннарга ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзу, реконструкцияләу, эксплуатациягә керту, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләу рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләмләнүдән һәм сularның саегуыннан саклауны тәэммин итә торган корылма төрен сайлау пыграткыч матдәләрне, башка матдәләрне һәм микроорганизмнары ағызуның әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән мөмкин нормативларын үтәу кирәклеген исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләмләнүдән һәм сularның саегуыннан саклауны тәэммин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр анлашыла:

үзәкләштерелгән су ағызы системалары (канализация), үзәкләштерелгән яым-төшем сularын ағызы системалары;

агып төшүче сularны үзәкләштерелгән су ағызы системаларына (шул исәптән янғыр суларын, кар сularын, инфильтрация сularын, сиптерү-юу һәм дренаж сularын) ағызу (ташлау) корылмалары һәм системалары, әгәр алар мондый сularны кабул итү өчен каралган булса;

әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып, агып төшүче сularны (шул исәптән янғыр, кар, үтеп кергән жир асты сularын, сиптерү-юу һәм дренаж сularын) чистарту өчен аларны чистартуны тәэммин итә торган локаль чистарту корылмалары;

житештеру һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче сularны (шул исәптән янғыр сularын, кар сularын, инфильтрация сularын, сиптерү-юу һәм дренаж сularын) су үткәрми торган материаллардан эшләнгән су жыю жайламаларына жибәру (агызы) корылмалары һәм системалары;

су объектларын һәм аларга якын территорияләрне нефтьнен һәм нефть продуктларының агып төшүеннән һәм әйләнә-тирә мохиткә башка тискәре йогынтыдан саклауны тәэммин итә торган корылмалар.

Гражданнар үз ихтыяжлары өчен бакчачылыкны яисә яшелчәчелекне алыш барган, Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче сularны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган территорияләргә карата аларны мондый корылмалар белән жиһазланырган һәм (яисә) Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясындагы 16

өлешенең 1 пунктында курсәтелгән системаларга totashтырган мизгелгә кадәр су үткәрми торган материаллардан әзәрләнгән, әйләнә-тире мохиткә пыграткыч матдәләр, башка матдәләр hәм микроорганизмнар керүне булдырмаучы су жыю жайлланмаларын куллану рөхсәт итә.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан hәм саклык урманнары, урманнарының махсус саклык кишәрлекләре биләгән территорияләрдә, Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясындагы 15 өлешендә билгеләнгән чикләуләр белән беррәттән, урман законнарында билгеләнгән саклык урманнарының хокукий режимында, урманнарының махсус саклык кишәрлекләренең хокукий режимында каралган чикләуләр дә гамәлдә була.

Агрохимикатлар, аммиак, метанол, аммиак селитрасы hәм калий нитраты махсус саклагычларын тәзу, реконструкцияләү hәм эксплуатацияләү мондый саклагычларны су объектларын пыгратуны булдырмый торган корылмалар hәм системалар белән жиһазлау шарты белән рөхсәт итә.

Яр буе саклык полосалары чикләрендә Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясындагы 15 өлешендә билгеләнгән чикләуләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

жирләрне сөрү;

юыла торган грунт катламнарын урнаштыру;

авыл хужалыгы терлекләрен кәту hәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру.

Гомуми файдаланудагы су объектының яр сзызыгы (су объекты чиге) буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә.

Гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының кинлеге 20 метр тәшкил итә, каналларның яр буе полосасыннан, шулай ук чишмә башыннан тамагына кадәр озынлыгы 10 километрдан артмаган елгалар hәм инешләрдән тыш. Каналларның, шулай ук чишмә башыннан тамагына кадәр озынлыгы ун километрдан артмаган елгаларның hәм инешләрнең яр буе полосасының кинлеге 5 метр тәшкил итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр кинлектәге яр буйлары курсәтелми.

hәр гражданин уртак файдаланудагы су объектларының яр буе полосаларыннан хәрәкәт итү hәм алар янәшәсендә булу, шул исәптән hәвәскәрлек балыкчылыгы hәм йөзүче чараларны ярга чыгаруны гамәлгә ашыру өчен (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча) файдаланырга хокуклы.

Яр буе полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

27.4. Электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклык зоналары

Электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклык зоналары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Электр чөлтәре хужалыгы объектларының саклык зоналарын hәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы Каравы нигезендә гамәлдәгә электр чөлтәре хужалыгы линияләренең hәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Электр тапшыруның hава линияләре буйлап саклык зоналары жир кишәрлекеге өслегенең hәм hава кинлекенең (электр тапшыруның hава линияләре терәкләре биеклегенә туры килә торган биеклектә) бер өлеше рәвешендә урнаштырыла, ул электр тапшыру линиясенең ике яғында да кырый чыбыклардан читкә тайпымыйча торган параллель вертикаль яссылыктар белән чикләнә:

1 кВ кадәр - 2 м;

1 алтын 20 кВ кадәр - 10 м;

35 кВ - 15 м;

110 кВ - 20 м;

150, 220 кВ - 25 м;

300, 500 кВ - 30 м;

750 кВ - 40 м;

1150 кВ - 55 м.

Шулай ук саклау зоналары билгеләнә:

электр тапшыруның жир асты кабель линияләре буйлап-жир асты кишәрлеге астында урнашкан жир асты кишәрлеге (электр тапшыруның кабель линияләрен салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлеккә) өслегенең кырый кабельләрдән 1 метр ераклыкта электр тапшыру линиясенең ике яғындан параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә (тротуарлар астында шәһәрләрдә көчәнеше 1 киловольтка кадәр булган кабель линияләрен узганда – биналар һәм корылмалар яғына 0,6 метрга һәм урамның машина йөрү өлеше яғына 1 метрга);

электр тапшыруның су асты кабель линияләре буйлап – кырый кабельләрдән линиянең ике яғында да 100 метр ераклыктагы вертикаль яссылыклар белән чикләнгән су өслегеннән тәбенә кадәр су пространствосы рәвешендә;

сұлыклар (елгалар, каналлар, күлләр һ.б.) аша электр тапшыруның һава линияләре кичүләре буйлап – суднолар йөри торган сұлыклар өчен читкә тайпымаган хәлдә, кырый чыбыклардан электр тапшыру линиясенең ике яғында да торучы вертикаль яссылыклар белән чикләнгән сұлыкларның су өслегендәге һава пространствосы рәвешендә (электр тапшыруның һава линияләре терәкләре биеклегенә туры килә торган биеклеккә), суднолар йөрми торган сұлыклар өчен – электр тапшыруның һава линияләре буйлап саклау зоналарын билгеләү өчен каралган ераклыкта;

подстанцияләр тирәсендә – Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы карары белән расланган Электр чeltәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартларын подстанциянең югары класслы көчәнешенә карата билгеләү кагыйдәләренә күшүмтәнү «а» пунктчасында курсәтелгән жир участогы өслегенең һәм һава пространствосының (подстанциянең ин югары ноктасы биеклегенә туры килә торган биеклеккә) бер өлеше рәвешендә, ул периметр буенча подстанция киртәсeneң барлық якларыннан читтә торган вертикаль яссылыклар белән чикләнә.

Саклык зоналарында электр хужалыгы объектларының иминлекле эшләвен бозарга мөмкин булган, шул исәптән аларның жимерелүенә яисә юкка чыгуына китереп чыгарырга һәм (яки) гражданнарның гомеренә, сәламәтлегенә һәм физик яки юридик затларның мөлкәтенә зыян китерергә мөмкин булган, шулай ук экологиягә зыян салырга һәм янгыннар китереп чыгарырга мөмкин булган теләсә нинди эшләрне башкару тыела, шул исәптән:

а) электр тапшыру буенча һава линияләре үткәргечләренә һәм баганаларына предметлар атарга, шулай ук электр тапшыру буенча һава линияләре баганалары буйлап урмәләп менәргә;

б) сакламайча һәм (яисә) төзemicә, электр чeltәре хужалыгы объектларына зыян китерү куркынычы яный торган эшләр башкарырга, хезмәт курсәтүче персоналның һәм техниканың электр энергетикасы объектларына керүенә, шул исәптән электр энергетикасы объектлары жиһазларын, биналарын һәм корылмаларын эксплуатацияләүне тәэмим итү максатларында керү юлларына һәм подъездларга мондый керү өчен кирәkle норматив-техник документлар таләпләре нигезендә электр энергетикасы объекты чиге буена аварияләрне бетерү һәм алардан килгән зыяннарны бетерү буенча эшләр башкаруга комачауларга мөмкин булган объектлар һәм предметларны урнаштырырга;

в) бүленеш корылмалары һәм подстанцияләренең әйләндереп алынган территорияләре чикләрендә һәм биналарында булырга, бүленеш корылмаларының һәм подстанцияләренең ишекләрен һәм люкларын ачарга, электр чeltәрләрен яңача тоташтыруны һәм тоташтыруны башкарырга (әлеге таләп билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкаручы хезмәткәрләргә кагылмый), керту һәм бүлү жайламаларының, подстанцияләрнен, электр тапшыру буенча һава линияләренең саклык зоналары чикләрендә, шулай ук электр тапшыру буенча кабель линияләренең саклык зоналарында учак ягарга;

г) чүплекләр урнаштырырга;

д) суга торган механизмнар белән эшләр башкарырга, 5 тоннадан авырлыкы эйберләр ташларга, зәһәр һәм тутык матдәләрен һәм ягулык-майлау материалларын ташлау һәм бушату рөхсәт ителми (электр тапшыру буенча жир асты кабель линияләренең саклык зоналарында);

е) кисәту һәм мәгълүмати билгеләрне (яисә электр энергетикасы объектларына төшерелгән кисәту һәм мәгълүмати язмаларны) жыярга, юк итәргә, күчерергә, күмәргә һәм зарарларга;

ж) электр чөлтәрләрендә күчерүләр һәм тоташтырулар башкарырга (курсәтелгән таләп билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль хезмәткәрләргә кагылмый);

з) жир кишәрлекләреннән коралларны яки сугыш кирәк-яракларын файдалануга, житештерүгә, ремонтлауга яисә юкка чыгаруга бәйле рәвештә барлыкка килә торган сынау полигоннары, коралларны юк иту һәм калдыкларны күмү урыннары сыйфатында файдалануны гамәлгә ашырырга.

9. Көчәнеше 1000 Вольттан артык булган электр чөлтәре хужалығы объектлары өчен билгеләнгән саклау зоналарында, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160 номерлы каары белән расланган Электр чөлтәре хужалығы объектларының саклау зоналарын билгеләү қагыйдәләренең 8 пунктында каралган гамәлләрдән һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның подстанциянең югары класслы көчәнешенә карата аерым шартларыннан тыш, түбәндәгеләр тыела:

а) теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материалларын туплау яки урнаштыру;

б) балалар өчен һәм спорт мәйданчыклары, стадионнар, базарлар, сөүдә нокталары, кыр станнары, терлек өчен жәйләүләр, гаражлар һәм машиналарның һәм механизмнарның барлык тәрләре өчен туктальышлар ясау, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкармаучы кешеләрне күпләп туплый торган теләсә нинди чарапарны уздыру (электр тапшыру буенча нава линияләренең саклык зоналарында);

в) теләсә нинди очкыч аппаратлардан файдалану (очыртып жибәрү), шул исәптән нава елланнарын, очкыч аппаратларның спорт модельләрен (электр тапшыру буенча нава линияләренең саклык зоналарында);

г) суднолардан якорьлар ташлау һәм аларның бирелгән якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрәткеләр һәм трал белән узуын гамәлгә ашыру (электр тапшыру буенча су асты кабель линияләре урнашкан саклык зоналарында);

д) краннарының уклары күтәртелгән килеш судноларның һәм башка механизмнарның узып китүен гамәлгә ашыру (электр тапшыру буенча нава линияләренең саклык зоналарында);

е) 330 кВ һәм аннан югарырак проект номиналь көчәнеш классы булган электр тапшыруның нава линияләре белән кисешкән урыннарда (бары тик электр тапшыруның нава линияләренең саклау зоналарында) автомобиль юлларында транспорт чарапарын туктатуны гамәлгә ашырырга;

ж) реклама конструкцияләрен урнаштырырга.

27.5. Газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналары

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Газ бүлү чөлтәрләрен саклау қагыйдәләрен раслау турында» 2000 елның 20 ноябрендәге 878 номерлы каары нигезендә газ бүлү чөлтәрләре өчен түбәндәгә саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргеч трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр яғыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешенде;

б) газүткәргеч трассасын билгеләү өчен бакыр чыбык кулланылганда, полиэтилен трубалардан ясалган жир асты газүткәргеч трассалары буйлап - үткәргеч яғыннан газүткәргечнең һәр яғыннан 3 метр ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешенде һәм кара-каршы яктан - 2 метр;

в) мәңге тун ятучы грунтларда, трубаларның материалына бәйсез рәвештә, тышкы газүткәргеч трассалары буйлап - газүткәргечнең һәр яғыннан 10 метр ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнгән территория рәвешенде;

г) аерым торучы газ көйләу пунктлары тирәли - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта уздырылган йомык линия белән чикләнгән территория рәвешендә. Биналарга терәп төзелгән газ көйләу пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) суднолар йөри торган һәм сал ағыза торган елгалар, күлләр, су саклагычлар, каналлар аша су астыннан уздырылган газуткәргечләр буйлап - су өслегеннән төпкә кадәр газуткәргечнең һәр яғыннан 100 м ераклыкта торучы параллель яссылыклар арасында корылган су киңлегенең бер өлеше рәвешендә;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган поселокара газуткәргеч трассалары буйларында, – газуткәргечнең һәр яғыннан Зәр м, 6 метр киңлегендәге ызаннар рәвешендә билгеләнә. Газуткәргечләрнең жир өстендәге кишәрлекләре өчен агачлар белән газуткәргеч арасы газуткәргечне эксплуатацияләу вакытында агач биеклегеннән ким булмаска тиеш.

Газуткәргечләрнең саклау зоналарын билгеләгәндә ераклыкларны исәпләу – бер жепле газуткәргечләр өчен – газуткәргеч күчәреннән һәм күп жепле газуткәргечләрнең кырый жепләре күчәрләреннән башкарыла.

Норматив ераклыклар объектларның әһәмиятен, газуткәргеч салу шартларын, газ басымын һәм башка факторларны исәпкә алыш билгеләнә, ләкин шәһәр төзелеше һәм төзелеш өлкәсендә башкарма хакимиятнен махсус вәкаләтле федераль органы тарафыннан расланган төзелеш нормаларыннан һәм кагыйдәләреннән ким булмаган дәрәҗәдә.

Жир асты газуткәргечләре трассалары дайми ориентирларга яисә 1,5 метрга кадәр биеклектәге тимер-бетон баганаларга (шәһәр һәм авыл жирлекләреннән тыш) төшерелгән танып белу билгеләре белән билгеләнә, алар турыдан-туры күрү чикләрендә бер-берсеннән кимендә 500 метрдан да ким булмаган арада, шулай ук газуткәргечләрнең тимер һәм автомобиль юллары белән кисешкән урыннарында, борышыларда һәм һәр газуткәргеч корылмалары (коелар, келәмнәр, конденсат жыючылар, электрохимик саклау жайламалары һ.б.) янында урнаштырыла. Тану билгеләрендә газуткәргечтән ераклык, аның тирәнлеге һәм авария-диспетчерлык хезмәте телефоны курсәтелә.

Танып белу билгеләре төзелеш оешмалары тарафыннан газ бүлү чeltәrlәre төзелгән чорда дайми ориентирларга куела яки төшерелә. Алга таба газуткәргечләрнең танып белу билгеләрен урнаштыру, ремонтлау яки торғызу газ бүлү чeltәrenең эксплуатация оешмасы тарафыннан башкарыла. Билгеләрне кую трасса уза торган жир кишәрлекләренең милекчеләре, хужалары яки алардан файдаланучылар белән уртак акт белән рәсмиләштерелә.

Газуткәргечләрнең суднолар йөри торган һәм ағып китә торган елгалар һәм каналлар белән кисешкән урыннарында ике ярында да газуткәргеч күчәреннән 100 м ераклыкта навигация билгеләре куела. Навигация билгеләре газ бүлү чeltәrenең эксплуатация оешмасы тарафыннан су юлларының бассейн идарәләре һәм суднолар йөреше (каналлар идарәләре) белән килештереп билгеләнә һәм соңылары тарафыннан лоцман карталарына кертелә.

Газ бүлү чeltәrlәrenең саклау зоналарына керүче жир кишәрлекләренә аларның заарланауын яисә нормаль эксплуатация шартларын бозуны кисәту максатларында чикләүләр (йөкләүләр) кертелә, алар белән түбәндәгеләр тыела:

а) торак-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзергә;

б) газ бүлү чeltәrlәre урнашкан күперләрне, коллекторларны, автомобиль һәм тимер юлларны, бу газуткәргечләрне эксплуатацияләу оешмалары белән килештермичә, алдан чыгармыйча гына сүтәргә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү чeltәrlәren жимерелудән саклый торган яр нығыту корылмаларын, су үткәру жайламаларын, жир корылмаларын һәм башка корылмаларны жимерергә;

г) газ бүлү чeltәrlәrenең танып белу билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм башка жайламаларын күчерергә, заарларга, күмәргә һәм юк итәргә;

д) чүплекләр һәм складлар ясарга, кислоталар, тозлар, селтеләр һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен ағызырга;

е) саклау зоналарын коймаларга һәм киртәләргә, эксплуатация оешмалары персональның газ бүлү чeltәrlәrenе керүенә, газ бүлү чeltәrlәrenе хезмәт күрсәтүне үткәругә һәм заарланауларны бетерүгә комачауларга;

- ж) ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;
- з) баз казырга, авыл хужалығы һәм мелиорация кораллары һәм механизмнары белән туфракны 0,3 метрдан артык тирәнлеккә казырга һәм эшкәртергә;
- и) газ көйләгеч пунктларның, катод һәм дренаж саклау станцияләренең капкаларын һәм ишекләрен, жир асты коеларының люкларын ачарга, элемтә, яктырту чараларын һәм телемеханика системаларын электр белән тәэммин итүне кабызырга яисә сүндерергә;
- к) газ бүлү чөлтәрләре терәкләренә һәм жир өсте газуткәргечләренә, киртәләренә һәм биналарына чит предметларны, баскычларны ташларга, беркетергә һәм бәйләргә, алар буйлап менәргә;
- л) газ бүлү чөлтәрләренә үз белдеген белән тоташырга.

Югарыда курсәтелгән чикләүләргә керми торган һәм жир горизонтын бозуга һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә туфрак эшкәртүгә бәйле булмаган урман хужалығы, авыл хужалығы һәм башка эшләр газ бүлү чөлтәренең саклау зонасындагы жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яисә алардан файдаланучылар тарафыннан, эшләр башланырга кимендә З эш көне кала, эксплуатация оешмасына алдан язмача хәбәр итү шарты белән башкарыла.

Газ бүлү чөлтәрләренең саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм туфрак эшкәртүне 0,3 метрдан артык тирәнлеккә башкаручы югарыда каралмаган хужалык эшчәнлеге газ бүлү чөлтәрләрен эксплуатацияләү оешмасының язма рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

27.6. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар саклык зоналары

Жирлек территориясендә агросәнәгать комплексы объектлары, зират урнашкан, алар өчен санитар саклык зоналары билгеләнергә тиеш.

Курсәтелгән объектлар өчен санитар саклык зоналарының күләме һәм чикләре билгеләнмәгән. Шунда күрә шәһәр төзелешен зонаштыру картасында бу объектларның санитар саклык зоналары чикләре курсәтелмәгән.

Әлеге объектларның Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2007 елның 25 сентябрендәге 74 номерлы карапы белән расланган СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар саклык зоналары һәм санитар классификациясе» санитар-эпидемиологик кагыйдәләре һәм нормативларе белән билгеләнгән санитар саклык зоналарының якынча зурлыкларына туры килә торган санитар саклык зоналарының якынча чикләре жирлекнең генераль планын нигезләү материаллары составына керә торган территориянең маҳсус шартлары булган зоналар чикләре картасында курсәтелгән (гамәлдәге урыны). Санитар саклык зоналарының якынча чикләре мәгълумати-белешмә характеристында була һәм гамәлдәге федераль законнар нигезендә әлеге чикләрдә урнашкан жир кишәрлекләренән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануга чикләүләр билгеләү өлешендә юридик көчкә ия булмый.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Санитар саклык зоналарын билгеләү һәм санитар саклык зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренән файдалану кагыйдәләрен раслау турында» 2018 елның 3 мартандагы 222 номерлы карапы нигезендә санитар саклык зоналары кеше яши торган мохиткә (алга таба – объектлар) химик, физик, биологик йогынты чыганаклары булган гамәлдәге, төзелергә планлаштырыла торган, реконструкцияләнә торган капиталь төзелеш объектларына карата контурлар артында санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып киткән химик, физик һәм (яки) биологик йогынты объектлары барлыкка килгән очракта билгеләнә.

Санитар саклык зоналары билгеләнергә тиешле капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера навасын, атмосфера навасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәҗәләрен объект контуры артында тикшерүләр (улчәүләр) үткәрергә һәм Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлекке өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәткә (аның территориаль органнарына) санитар саклык зонасы билгеләнүе турында тиешле документларны теркәп гариза тапшырырга тиеш.

Санитар саклық зонасын билгеләү, үзгәрту яки юкка чыгару турында каарны түбәндәгеләр кабул итә:

Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт – санитария классификациясе нигезендә I һәм II класслы хәвефлелек объектларына карата, шулай ук санитария классификациясенә кертелмәгән объектларга карата;

Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнен территориаль органнары – санитария классификациясе нигезендә III-V класслы хәвефлелек объектларына карата.

Санитар саклық зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләүләр мондый зона турында белешмәләр Күчемсез мөлкәтнен бердәм дәүләт реестрына кертелгән көннән билгеләнгән дип сана.

Санитар саклық зонасы чикләрендә жир кишәрлекләреннән түбәндәге максатларда файдалану рөхсәт итлеми:

торак төзелешен, мәгариф һәм медицина билгеләнешендердәге объектларны, ачык типтагы спорт корылмаларын, балалар ялы һәм аларны савыктыру оешмаларын, рекреацион билгеләнештәге зоналарны урнаштыру һәм бакчачылык алып бару өчен;

дарулар житештеру һәм саклау объектларын, сәнәгатьнең азық-төлек тармаклары объектларын, азық-төлек чималың һәм азық-төлек продукциясен күпләп сату складларын, эчә торган су әзерләү һәм саклау өчен сууткәргеч корылмалары комплексларын урнаштыру, әгәр санитар саклық зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яисә) биологик йогынтысы аларга билгеләнгән таләпләр нигезендә мондый чараларның, чималың, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлығын бозуга китерсә, азық-төлек продукциясе сыйфатында киләчәктә файдалану өчен билгеләнгән авыл хужалығы продукциясен житештерү, саклау һәм эшкәрту максатларында жир кишәрлекләреннән файдалану.

27.7. Файдалы казымалар ятмалары, жир асты байлыклары кишәрлекләре, тау токымнары.

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районның Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территорииясе Лаеш (буленмәгән жир асты байлыклары фонды) һәм Апас жир асты байлыклары кишәрлекләре (жир асты байлыкларыннан файдаланучы – «Татнефть» ГАЖ) чикләрендә урнашкан.

«Жир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе Законының 7 статьясы нигезендә файдалы казымалар чыгару, файдалы казымалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү, маҳсус сакланылучы геологик объектлар төзү, авыр чыгарыла торган файдалы казымаларны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару технологияләрен эшләү өчен жир асты байлыкларыннан файдалануга лицензия нигезендә казымалар, шулай ук минераль чималны разведкалаганда һәм чыгарганда продукция бүлү турынданда килешү нигезендә жир асты байлыклары кишәрлеге файдаланучыга тау өлеше геометрик жир асты байлыклары блогы рәвешендей бүләп бирелә.

Бүләп бирелә торган тауларның чикләрен билгеләгәндә файдалы казымалар ятмасының пространство контурлары, жир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү участогының торышы, тау һәм шартлату эшләрен имин алыш бару чикләре, тау эшләнмәләренең заарлы йогынтысыннан саклау зоналары, тау токымнарының күчеш зоналары, табигать объектлары, биналар һәм корылмалар астындағы саклагыч целиклар контурлары, карьерлар һәм кисемнәр һәм жир асты байлыкларын геологик өйрәнү һәм алардан файдалану процессына бәйле рәвештә жир асты байлыкларының һәм жир өслегенен торышына йогынты ясый торган башка факторлар исәпкә алына.

Жир асты байлыкларының аерым кишәрлекләреннән файдалану ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэммин итү, жир асты байлыкларыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган торак пунктлар hәм зоналар территорияләрендә жир асты байлыкларыннан файдалану, әгәр бу файдалану халыкның гомере hәм сәламәтлеге иминлегенә, әйләнә-тирә мохитне саклауга, биналарның hәм корылмаларның, шул исәптән тау калдыкларының, бораулау скважиналарының hәм жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле башка корылмаларның сакланышына куркыныч тудырырга мөмкин булса, чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Махсус сакланылуучы табигать территориияләрендә жир асты байлыкларыннан файдалану аларның территориияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла («Жир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе законының 8 статьясы).

Күрсәтелгән Законның 22 статьясы нигезендә жир асты байлыкларыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау өлеше чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзүне чикләргә хокуклы. Кулланучы жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрне куркынычсыз алыш бару; жир асты байлыкларын, атмосфера һавасын, жирләрне, урманнары, су объектларын, биналарны hәм корылмаларны жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрнең зарарлы йогынтысыннан саклау шартларын регламентлаштыра торган билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны үтәү; шулай ук жир асты байлыкларыннан файдаланганда бозылган жир кишәрлекләрен hәм башка табигать объектларын аларны киләчәктә куллану өчен яраклы хәлгә китерү өчен жаваплы була.

«Жир асты байлыклары турында» Россия Федерациясе законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзү, шулай ук алар урнашкан урыннарда жир асты корылмаларын урнаштыру жир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнен федераль органы яисә аның территориаль органнары hәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рәхсәте белән бары тик файдалы казылмалар чыгару мөмкинлеген тәэмим итү яисә төzelешнен икътисадый максатка ярашлылыгын исбатлау шарты белән генә рәхсәт итәлә.

Файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын үз белдеге белән кору башкарылган чыгымнары hәм территорияне рекультивацияләү hәм төzelгән объектларны демонтажлау чыгымнарын капламыйча туктатыла.

«Жир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе законы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары мәйданнарын төзү жир асты байлыкларыннан файдаланучы hәм жир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнен территориаль органы белән килештерелгә тиеш.

Нефть скважиналары III класслы хәвефлелектәге сәнәгать калдыклары барлыкка килү чыганаклары булып тора. Санитар саклык зонасы СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 туры китереп 300 м тәшкىл итә. СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 билгеләнгән таләпләрне бозып скважиналарның санитар-саклык зоналарына авыл жирләгенде торак төzelешләр территориясе керә.

28 статья. Махсус сакланылуучы табигать территориияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән hәм капиталь төzelеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

Махсус сакланылуучы табигать территориияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән hәм капиталь төzelеш объектларыннан файдалануны чикләүләр «Махсус сакланылуучы табигать территориияләре турында» 1995 елның 14 мартандагы 33-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә регламентлана.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2002 елның 19 апрелендәге 217 номерлы карары белән расланган Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгының саклау зонасы турындагы нигезләмәгә ярашлы рәвештә, жирлек территориясе өлешчә Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгының буфер hәм кучеш зоналары белән туры килә торган Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгының саклау зонасына керә.

29 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләреннән hәм капиталь төzelеш объектларыннан файдалануны чикләүләр

Мәдәни мирас объектларын саклау «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкәрләре) турында» 2002 елның 25 июненендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апреленендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы һәм башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәэмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә, ул курсәтелгән зоналарда урнашкан проектлана торган зоналар чикләре һәм мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре тасвирламасын, әлеге зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган текст һәм карталар (схемалар) рәвешендәге документациядән гыйбарәт.

Саклау зоналары проектларын әшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкәрләрен) саклау зоналары турында нигезләмә раслау хакында» 2015 елның 12 сентябренендәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апреленендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

«Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районнының Тенеш шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясенә карата мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының расланган проектлары юк.

XI БУЛЕК. ТЕРРИТОРИЯНЕЦ КОММУНАЛЬ, ТРАНСПОРТ, СОЦИАЛЬ ИНФРАСТРУКТУРА ОБЪЕКТЛАРЫ БЕЛЭН ТЭЭМИН ИТЕЛЕШЕНЕЦ МИНИМАЛЬ РӨХСӨТ ИТЕЛЭ ТОРГАН ДЭРЭЖСЕНЕЦ ИСЭПЛӨМЭ КҮРСӨТКЕЧЛӨРЭ ҺЭМ МОНДЫЙ ОБЪЕКТЛАРНЫЦ ХАЛЫК ӨЧЕН ТЕРРИТОРИАЛЬ ЯКТАН ФАЙДАЛАНА АЛУЫНЫЦ МАКСИМАЛЬ РӨХСӨТ ИТЕЛЭ ТОРГАН ДЭРЭЖСЕНЕЦ ИСЭПЛӨМЭ КҮРСӨТКЕЧЛӨРЭ

Россия Федерациясе Шэһэр төзелеше кодексы нигезендэ, шэһэр төзелеше регламенты билгелэнэ торган территориаль зона чиклэрэндэ эшчэнлекне гамэлгэ ашыру күздэ тотылган очракта, территориянец коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белэн тээмин ителешенец рөхсөт ителэ торган минималь дэрэжсенец исэплэмэ курсэткечлэрэ һэм курсэтелгэн объектларныц халык өчен территориаль файдалана алуыныц рөхсөт ителэ торган максималь дэрэжсенец исэплэмэ курсэткечлэрэ территориияне комплекслы үстерү буенча шэһэр төзелеше регламенты составында курсэтелэ.

Чиклэрэндэ территориияне комплекслы үстерү эшчэнлэгэн гамэлгэ ашыру караган территорииялэр «Татарстан Республикасы Кама Тамагы муниципаль районныныц Тенеш шэһэр тибындагы поселогы» муниципаль берэмлэгэ чиклэрэндэ билгелэнмэгэн, шуна бэйле рэвештэ өлөгө кагыйдэлэр материалларында курсэтелмэгэн.

**«Татарстан Республикасы пространство белешмәләре фонды»
дәүләт бюджет учреждениесе**

**«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КАМА ТАМАГЫ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОННЫНЫң ТЕНЕШ ШӘНӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ»
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ ЖИРДӘН
ФАЙДАЛАНУ ҮӘМ ТӨЗЕЛЕШ КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

КУШЫМТА

**Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр
(китерелми)**

Казан шәһәре, 2025 ел